

Priloga 7: Jezikovno gradivo NOVA BESEDA – VERA

1 SLOVENSKO POLLEPOSLOVJE

Prvo močno stičišče je med "pesnitvijo" Moskva--Petuški in Gogoljevimi Mrtvimi dušami (1842), ki so prav tako podnaslovljene kot "poem". Gogolja in Jerofejeva vodi ista vera v svetopisemsko besedo, ki jo je pisec Revizorja izpovedal v pismu prijatelju Danilevskemu: "Oh, verjemi moji besedi! Z največjo mojo je zdaj obdana moja beseda.

Vera je pošta v eni smeri; trpljenje je / moč za telo / in človek je, ki čuti bolečino; če plezaš, padeš s strehe, kot si dolg; zakaj vse, kar je ustvarjeno trdno ... / je plen tatu in prapodoba Raja ... / plen časa (Pomenek z nebeščanom)

Iz vojaško in partijsko discipliniranega moža, ki so mu vera in nenehne naloge zablokirale um in srce, se začne lupiti človeško jedro, ki je bilo v svetu ideološke zabubljenosti povsem zakrito.

Prepričan sem -- in polemizirajte z menoj, če se ne strinjate -- da tudi pripadnost Katoliški cerkvi in celo, upam si reči, globoka osebna vera, ne more omogočati družbenega diktata in apriornih etičnih sodb.

To jim brani njihova vera, po kateri je pes nečista žival.

V tem časopisu je z vso tisto doslednostjo in neizprosnostjo, ki jo da človeku trdna vera v večno resničnost in veljavnostnjegovega prepričanja, oznanjal najstrožji, popolnoma in zavedno brezobzirni rimski katolicizem.

Mistiki beže v samoto, se zatekajo k spiritizmu in okultizmu; mika jih katoliška vera in njene globoke skrivnosti ...“ Frančišek Grivec se je nekoliko zapisal; reči bi bil moral: ”Mikajo jih globoke skrivnosti katoliške vere.“ In to je razloček!

Tudi moja vera je trdna; ali rajši bi, da pojde mimo ta grenki kelih.

Kaj bom gledal in tipal! Vsaka reč ima svoj kot, tako tudi vera.

Ta **moja trdna vera ni zrasla na drevesu** jokavega človečanstva, **temveč je žlahtni sad** dolgoletnih izkušenj.

Kakor je namreč mleko z dodatkom sirila in segrevanjem postalo trdo, t. j. sir, tako se je s preganjanjem **utrdila tudi vera mučencev**.

Vera bo opešala in na tri koroške gore, Šentkrištofovo, Šenturško in Šentlensko ne bo poromal več noben romar.

Pa tudi **vera sama je ščit**, ob katerega zaman zadevajo puščice pekla, t. j. skušnjave, poželenja in strasti.

V njem so **izražene vera**, upanje, ljubezen.

Medtem ko um kot obupan potnik zaman steguje roke po trdnih tleh, **vera v globini gara na vso moč: veselo in zmagovito rešuje** dušo

Življenje mu je bilo včasih tako neznosno trpljenje in **njegova vera tako trdna**, da ga je navdajala tesnoba, da morda ne bo mogel umreti.

Prav zaradi njegovega izrecnega zatrjevanja, da dobra in zaslužna dela brez vere ne pomenijo nič in da jim šele **vera daje njihovo pravo težo**, se je človekovo prizadevanje in delo posvetilo in je prišlo do kulta dela

Iz te želje, iz te lakote po božanskosti **raste upanje; iz upanja vera; iz vere in upanja milost**; v tej tesnobni želji so vraščene korenine čuta za lepoto, končnost in dobroto.«

Poistovetim se lahko z naselitvijo svojih krvnih prednikov v teh krajih, zlasti s tistimi, ki so se prebili do Mediterana, pa tudi z irskimi misijonarji, ki so že morali biti zagreti verniki, če jih je **vera pripeljala celo v te odročne kraje**

In tudi če bi bilo vse, **kar uči krščanska vera**, resnično - ali ni križanje na Golgoti, osrednji prizor evangelijev, najbolj črn od vseh črnih obredov, v katerih je človek iskal in še vedno išče Boga?

O resnici bolje razsoja razum kot vera in v zgodovini se je že večkrat izkazalo, da se je morala **vera sčasoma prilagoditi razumu**, čeprav nerada.

Vtis je, da osebnostno visoke **ljudi vera še izpolnjuje**.

Zato tudi rešitve teh težav in zagat ni mogoče pričakovati samo v domačem merilu, temveč jo bo treba dognati in uresničiti globalno, po vsem svetu, povsod seveda z nekaj specifičnimi poudarki, kakor so različne tudi okoliščine, a vsepovsod vendar v skladu z isto univerzalno normo, ki jo **nekaterim narekuje vera**, drugim pa vsaj iz filozofskega premisleka izpeljana etika.

Služba in zvestoba narodu kliče v človeku na plano vse vrline in kvalitete, **ki mu jih sicer nalaga vera**.

Pripadniki velikih enoboštvenih verstev imajo v tej zadevi nekoliko lažjo pot, **saj jim že njihova vera pravi**, da je Bog, kakor koli ga že kaka vera imenuje, stvarnik in oče vsega človeštva.

Anton M. Slomšek: „Sveta **vera bodi vam luč** – materni jezik pa ključ do zveličavne narodove omike!”

V zadnji konsekvenci predlaga filozofija v svojih pridelkih človeku isto življenjsko držo, iste kreposti in vrline, isto lestvico vrednot, **kakor mu jih predlaga vera s svojim naukom**, sestavljenim iz razodetja Boga samega in komentarjev razodetja, kakor so jih izrekli ali pisali ljudje, prebujeni po Duhu in postavljeni v službo oznanjevanja, prerokovanja, svarjenja in poučevanja.

Filozofija nima lastne luči in lastnega ognja, luč in ogenj si vzame pri veri, kajti **samo vera je prinašalka luči in ognja**, dveh temelj nih orodij vsakega resničnega filozofiranja.

Pridelki filozofije, namreč red v glavi in srcu, red med pojmi in oblast nad nagoni - vse to niso zakramenti, **po katerih deluje vera**, vendar pa vse to pripomore, da tudi zakramente prav pojmuje in si jih želimo.

ako se filozof ne pokorava oblastem samo zato, **ker mu tako narekuje vera**, temveč tudi, ker mu tako govori njegov filozofski uvid.

Marx je imel bolj prav, kakor je morda sam verjel, vsekakor pa veliko bolj, kakor so mislili njegovi, ki so stavek »**Vera je opij ljudstva**« ponavljali iz svoje sovražno sti do vere in Cerkve.

Ob drugi priložnosti pa je dejal, da je »**vera tiho delujoči strup**, s katerim kapitalisti onesposablajo mase neosveščenih«

Zanimivo je občutiti, kako ima **vera na te ljudi dober vpliv**. **Tisti, ki so jo sprejeli**, so se mi zdeli precej boljšega videza.

»**Samo vera lahko pomaga**,« so ponavljali drugi.

Vera je božje darilo

Vera je moč, ki je **dana od boga**.«

Njegova vera je bila sicer slepa, toda kasneje se je pokazalo, da je videla prav.

2 ZNANSTVENE IN TEHNIČNE PUBLIKACIJE

- nevzdržnost argumentov, temelječih na judovskih moralnih načelnih in verskih dogmah, s katerimi je dr. Kavčič l. 1854 utemeljeval, da judovstva ni mogoče priznati za enakopravnega partnerja v krščanski državi; po načelih krščanske ljubezni jim je treba priznati enakopravnost in predvsem pravico bivanja v občini; vsa dotedanja judovska ekskluzivnost je bila bolj posledica preganjanja in omejevanja kakor pa njihovega značaja; izkušnje kažejo, da judje državi niso nevarni, **njihova vera jim zapoveduje** spoštovanje državnih zakonov.

Občudovali so njegov mirni in dostojni ton brez sledu kakega kričanja, da **je vera ogrožena**, in izkazano razumevanje za napredek znanosti.

Preprečeval bom, da bi **bila vera, v kateri vsi živite** in hočete umreti, **izrinjena iz vašega življenja**, predvsem iz šol.

V njej je ohranjen spomin na staro družinsko vero, da žena ne sme preživeti moža; **ta vera je bila prvič izpričana** baje pri Indih v začetku XXII. stoletja v zbirki '25 povesti nekega Vetala'

Iz opredelitev te vrste **nista izvzeti niti Cerkev niti vera**: "Ne morem se ukvarjati še z milijoni, ki jim je božič le folklor, ki že zdavnaj ne pričakujejo ničesar več."

Mrkunova knjižica je še posebej dragocena zaradi objave pisem in spominov vojakov in njihovih svojcev. Pisec je prepisal nekaj primerov iz zbirke več sto pisem, ki so jih pisali vojaki svojim ženam, domačemu župniku in ostalim svojcev. Za razliko od korespondence, ki je nastajala na zahodni fronti, so pisma naših sodobnikov precej bolj neosebna oziroma pisana bolj po ustaljenem vzorcu. Ali kot bi dejal njihov »urednik« Mrkun: »Iz vseh **se razodeva živa vera** v Boga in zaupanje v Marijo in v božjo previdnost« (Mrkun 1995: 97). V njih ni skoraj nobene intime. Redki drobci strasti (»Zdaj se je približal Tvoj rojstni dan [...] zdaj ti srečo voščim; vse najlepše, vse najboljše, vse po sreči, vse po volji«) ali opravljivosti (»Ali je še taka gizdavost, kakor je bila pri ženskah?«) so običajno zastrti z vedno novimi sklicevanji na boga, Marijo ali lokalnega svetnika. Zato se sklepno izrekanje dobrih želja ženi praviloma ne konča s poljubom, temveč z novim priporočilom v nebesa: »Da bi se Ti spletla taka krona, kakor jo ima Tvoja patrona Marija.« (Mrkun 1995: 98). Zanimivo je tudi to, da so pisma prijateljem, bratom ali sestram in (moškim) otrokom obširnejša od pisem ženam. Knjiga se konča z natančnim popisom žrtev in opisom spomenika, ki so ga farani Homca postavili že leta 1919.

Nasprotno pa poroča krščanski pisec iz 4. stoletja po Kr. Sulpicij Sever, ki naj bi se naslanjal na izgubljeni Tacitov opis, da so se na omenjenem posvetu nekateri izrekli proti porušenju tako sijajnega svetišča, Tit in še nekateri pa so to imeli za nujno, **da se čim bolj iztrebi judovska vera** (Chron. 2,30,6).

Ker heretiki napadajo naše cerkve, jih morajo katoliki braniti; v nekaterih možeh je vera v Kristusa močna, v drugih mlačna ...

(Koran je) predstavljal pravilno vodstvo, in Islam njihovo vero in zanjo so se borili in umirali, (islamska vera) jih je razločila (od drugih) in jih privzdignila nad vse narode.

Po Bossuetevem mnenju sta samo vera in država vredni naše resnične pozornosti.

Vera je po njegovem mnenju trajna, saj je od samega začetka zasidrana v bogu, zaradi česar presega vse »prve vzroke« in vsako »prvo gonilno silo« filozofov, ki po njegovem mnenju, podobno kot pogani, slavijo vse razen boga samega

Ali, rečeno drugače, kot identifikacijska točka se pri judovskem ljudstvu ni izoblikovala zgodovina, temveč vera.

Čeprav je marsikaj prekrila pozaba vemo, kako so o človeku in svetu umovali pred vsaj 8.000 leti na Kitajskem in v Egiptu, nekaj kasneje v Indiji in Perziji, kaj je učil islam in kaj judovska vera, kako so modrovali v stari Grčiji in Rimu; mnogo več vemo o mislecih in njihovih delih v zadnjem tisočletju, ki jih je zlasti v Evropi odločilno zaznamovalo krščanstvo.

Muslimanska vera se mi zdi zelo enostavna, uporabna v vseh življenjskih okoliščinah. Je čista vera. Vera sama brez fanatizma pa je dobra.

3 ZAPISI SEJ DZ

Že stoletja trajajoče kulturno zlitje slovenskega prostora z evropskim, se kaže v vseh pogledih umetnosti in nenazadnje tudi katoliška vera se je širila na slovenska tla iz Ogleja in Salzburga

Tudi naša vera uči, da ne želi, da se meni zgodi nekaj takega, česar si ne želim, da bi se drugemu; drugemu naj se ne zgodi slabo, naj ima svojo občino

seveda zase in zase lahko zagotovim, da mi krščanska vera pomaga in zapoveduje

Samo, **slepa vera ne potrebuje** ne branja, ne poslušanja in ne razmišljanja in gospod

pomeni spodbujanje predsodkov, igranje na čustva, torej, pri ljudeh proti cerkvi, proti verujočim, proti **vrednotam, ki jih pač vera prinaša**. To se je

Zakaj **bi bila ta vera manj vredna?**

a njih je treba zagotoviti pravico, da se odločijo, da lahko celo, če **jim je neka vera všeč**, njim plačajo, ne glede na to ali ...

Ampak tisti iz te vere ubijajo živali masovno ob velikih praznikih, medtem ko pa **neka druga vera, budizem pravi**: Ne ubijaj.

4 PERIODIKA – TEDNIKI, MESEČNIKI

A kljub negotovosti in precejšnji zmedi **ostaja globoka vera**, ki jo je čutiti tako v medijih kakor pri povprečnem državljanu, češ bo že "sistem" poskrbel za to, da bo vse lepo in prav.

Močna vera jim je pomagala preživeti suše, snežne viharje, predsodke in skušnjave civilizacijskih pridobitev.

Vendar ni bilo dvoma, da je bila njegova **vera pristna in da ga je navdihovala** pri njegovem poslanstvu, graditvi mostu med Zahodom in islamom

Tiha vera je sestro Claro pred 54 leti privabila v samostan Svetega Janeza v Müstairu v Švici; samostan je začel delovati v osmem stoletju.

Tukaj, na tej visoki planoti, kjer **vera ne more živeti v osami, marveč prežema vse vidike** ladaškega **življenja**, je že samo življenje oblika čaščenja.

Ne povezuje jih samo budistična vera, temveč tudi spoštovanje monarhije.

Vera je tu nujna spremljevalka težkega življenja.

5 LEPOSLOVJE

Zakaj ta hudič dobro ve, da nobena vera ne služba božja njegovega kraljestva ne razbije, zatre in nobenega človeka ne zveliča, ampak samo naša vera, naš nauk in naše obhajilo ...

Pravijo, da je naša vera tujek med našim ljudstvom, prinesen z Nemškega, ljuljka, ki jo je treba izruvat iz vrta.

Trdna vera je sovražnik vsega pohujšanja.

Vera je dar božji, milost božja, in moliti hočem, da ti vsemožni bog razsvetli um in da spoznanje, da je Kristova vera edino prava.

Jeli te tvoja nova vera uči tajiti?

Le svéta, čista glorijska, ki vera da jo, je prešla.

Za bele jo roké prijel, na srce stisnil, jo objel, je govoriti tak začel: “De ljúbit’ moram vse ljudi, tak vera moja me uči, al ljubiš me; judovska hči?

Al večkrat je nazaj prišla; nje vera trden jez je bila; ljubezni nje ni ustavila.

Ne jenja préd, dokler ni zadnja sraga krvi prelita, dokler njih kdo sope, ki jim bila je vera čez vse draga.

Prenesla pričujoče ure teže bi ne bila let poznih glava siva; v mladosti vender trdniši so mreže, ki v njih drži nas upa moč goljfiga; kar, Črtomír! te na življenje veže, se mi iz tvojih prejšnjih dni odkriva, ko te vodila ni le stara vera tje na osredek Bléškega jezéra.

Duhovni reče med besede take: “Zakóna sreče ta uživát’ ne more, kdor dela mojim, tvojim je enake predrznil v časa se seját’ razore, druid sem z zmoto jaz slepil rojake, ak bi ne bil dajal tvoj meč podpore, kda j vgásnila bila bi kriva vera, bi vdova ne bila žen marsiktéra!

ves dan in teka vse dneve: v levem očesu vera, v desnem očesu strah a sredi med obema pamet, ki ve, da išče zaman.

Prsi mi polni blažena vera v Nič, ki me bo vzel vase.

Če je danes tako slabotna tvoja vera, ali bo jutri kaj močnejša?

Kdo naj bo sicer otroku prijatelj, Če ga vera straši s peklom in večnim pogubljenjem, vladarji pa ga postrojijo in mu dajo puško namesto igrač?«

Kraj, kjer pradedov naših stara vera, bila najdaljše čase je češčena, kjer je molila lipa je zelena in v lesu žuboreča voda vira.

Ali naj moli, ali ga naj te tesnobe reši goreča vera njegovih sodrugov, ki je močnejša in bolj goreča kot katerokoli verovanje sodobnega časa?

To storijo stroge postave in trdna vera.

Čuvaj polomljenih vozov in vegastih zidarskih odrov, kupov kamenja in peska, vrečevine, ki plahuta v vetru, cvilečih tramov in nihajočih škripcev, ta ve, da je Katarina romarka, nič drugega ne more biti, a ne bo je prijavil, odredba je bila namenjena množicam razgrajačev, ne ubogi ženski, reče, ki sta jo vera in upanje potegnili na daljino pot, a pomagati ji ne more, sam ne ve, reče, kje je skrinja spravljena, morda globoko v kleti?

Ni znal ali ni hotel povedati kakšno, sklepam le po tem, da so ga Menahem, Eleazar in drugi davni uporni junaki, ki jih je gnala visoka vera in njihov veliki in strašni Bog, obsedali toliko bolj, kolikor je bilo njegovo resnično življenje polno kovinskih zvokov žlic, ki drgnejo po krožnikih, in nespodobno iztegnjenih sredincev.

Čutil je pač utrujenost in klecale so mu noge; toda vera in upanje ga je gnalo naprej in ljubezen do ubogega Toneta.

In da se ljubimo, veli nam moja in tvoja, veli nam naša vera.

Trdna vera, katero je imel od laških zlatarjev, **omajala se mu je** po izkušnjah včerajšnjih v Starem mestu in po današnjih v Vidmu.

Zdaj bi bila lepa prilika govoriti o luteranih in o drugih krivovercih, tu bi lahko popisal vse življenje Lutra Martina, tu bi lahko povedal, kako se je nova **vera po Kranjskem zaplodila, kako so jo potem zatrli**, i.t.d. i.t.d

Čista je **moja vera** – sem odgovoril – ker **korenini v Bogu**.

Kar je bilo narodnega, vse so že v starih časih pogazili tujci **ali pa je zatrta vera**, ko je začela z askezo.

»Oba sva kristjana in **najina vera nama naravnost zapoveduje** ljubezen in dobro delo.« Sklenjena in zlita v eno bitje, sta si tisto jutro mnogokaj povedala.

V Butalah **se je šopirila kriva vera**, v farovžu sta se šopirila pridigar in njegov mežnar in bi se vsi trije šopirili še dolga leta, da ni bila smetana v Butalah tako lepo mastna in nagnusno dobra.

Seveda, izjeme se dobe povsod, pa bi bilo čudo, če bi se med verno množico ne našli poedinci, ki so zgrešili pravo pot **in jim je mlačna postala vera** tako v volkodlake kakor v Boga in vse.

Tisti kmet, ki so mi o njem pripovedovali, je bil imovit in je bila nemara baš njegova imovitost kriva, da **mu je opešala vera** – po besedah svetega pisma, da bo prej deva šla skozi luknjo v šivanki, nego bo prišel bogatin v nebeško kraljestvo.

Nasproti – **njegova vera je izredno živa in neomajna**, kolikor gre za svetega Miklavža, za Božička in za zajčka, ki nosi pisane pirhe.

Smelo se lahko trdi, da je **njegova vera še večja** in da ni nobena skala tako verna, kakor smo mi ...

Našemu **ljudstvu nista omajala vere** ne Trubar ne Hren niti ne ljuti Turek in lokavi Beograd, a se je **trdna njegova vera sijajno obnesla** tudi pred volilno skrinjico, pa bo naše ljudstvo brez škode prebolelo še brezbožne ure in se ni bati, da jih ne bi.

O, milostiva, skrajni čas je, da ga prerodite! **Vera peša**, vera peša!

Da bi mu ti mogli škodovati? **Vera očetov** ... pa vendàr ... Zakaj se jih ne boji Hilbudij?

Skozi haljo tišči kri na stegnih, ker sem se gnal na smrt, da tebe rešim, gnal na tem kljusetu, ki ima hrbitišče kakor gabrov hlod!« Epafrodit se je nagnil iz voza; **na licu se mu je brala vera**, ogledal je konja, jezdec so prikimavali, zakaj vsi so videli Hune v Odrinu. Takrat nenadoma vzklikne Iztok, ki ni razumel nič o pogovoru: »Huni! Huni!« »Hunnoi, Hunnoi!« gre od ust do ust.

Razjasni mi temo, Spiridion! **Vera mi še omahuje**.« Irena je sedla trudna na svileni blazinico in strmela v pečate na pismu, ki ga je držala v rokah, ne vedoč, ali je v njem strup ali balzam.

»Če bi Šetek.« In tiha, **bojazni polna vera očetov** je segla po želu dvoma v njegovem srcu in mu odkrhnila konico. Po nebu je priplul žareč oblak.

Njene rjave, zaupanja polne oči so gledale tako mirno in jasno izpod bogatih kostanjevih obrvi, da bi ta bela roka brez skrbi segla po pisani čaši strupa, ko bi ji jo ponudil vesel smehljaj. **Sama vera** v življenje, samo hrepenenje po njem in ljubezen, **ki je kakor v temi taval za nečim velikim**, brezmejnimi in sladkimi. Dasi je bilo njeno cvetoče, žametno lice še čisti izraz študentke, so se vendar v motnih obrisih slabe luči že izrazito črtale umerjene poteze njenega lepega obraza, od katerega je odsevala odločnost, vsaj hrepenenje po svobodi in samostojnosti, kar so kot pečat potrjevale drobne ustnice, katere je ob važnem premisleku stisnila in zaeno s tankimi gubicami zasenčila jasno čelo.

S tresočimi se prsti je odtrgala rob pisma. Polna upanja, da njena **vera ni bila osramočena**, je začela brati.

Ranjenec se je s trdnostjo, lastno ljudem s šibko voljo in oslabelem bolnikom, oklenil svojega spoznanja ter bil prepričan o njegovi resničnosti. In ker **vera gore prestavlja**, je bilo kar

verjetno, da bi pri Lahih zares ne ozdravel - kljub njihovemu morebitnemu prizadevanju in njihovi zdravilni umetnosti ...

Kaj, sem si mislil, gloji to skorjo, kakor si jo glodal! **Globoka vera je bila v mojem srcu**, da je življenje le tedaj resnično življenje in človeka vredno, če koristi človek svojemu bližnjemu po svoji moči, vesti in pameti. Da naposled ni prah in pepel, komaj še hrana vrbi in sok potočnicam; temveč da živi stokratno življenje v srcih, mislih in delu vrstnikov, ter da v prihodnosti, nepoznan po imenu in licu, raste in se pomlaja od rodu do rodu v tisočernih mladikah.

Ne pomaga dolgo nič, da ga zmerjajo in gonijo, mečejo polena za njim. **Tako trdno in stanovitno je zakopala vera svoje korenine v srce**, da jih je le s krvavo silo mogoče izruvati. Otroku se godí, kakor bi se godilo človeku, ki bi ponevedoma treščil v popolnoma drug svet, med bitja, njemu nič podobna.

»Ne bi bil rad v tvoji družbi, sosed; še ponoči se bom obrnil v steno, zakaj popotnik sem in vidim v temi. Tolažbe ni veliko v твоjih krščanskih besedah, pač pa - ali veš, sosed, kaj bi storil, če bi te tako poslušal in **bi se tista tvoja vera izlila vame?** Šel bi in bi najprej ubil sodnika in njegove pomočnike, nato še nekaj drugih ljudi, zakaj vsi so moji hudobni sodniki že od rojstva; naposled bi zažgal še to hišo, pa bi rekel:

Glejte, Bog je poslal pravico na svet, jaz sem slišal njegovo besedo, pa sem napravil po njegovi zapovedi! - Tako bi rekel in tako bi storil, **če bi bila tista vera v meni, kakor je v tebi**. Ampak Bog me ni ustvaril za aposteljna, zato sem rajši berač.

Tako je poplačal Bog trdno vero...

In **vera je bila zmerom nemirnejša, nestrpnejša**, kolikor lepši so bili dnevi in kolikor toplejše noči. Na pot, na pot!...

In sestra Cecilija je šla in ji je prinesla prazniško obleko. Malči se je nasmehnila; **njena vera je bila trdna in silna**; ni je bil obšel strah, samo čudila se je, ker ni bilo prazniške obleke na postelji in ker so se napravljale tako tiho in tihotapsko, kakor da bi jo hotele prevariti in jo ostaviti samo... Zašumelo je zunaj, zaropotalo je kakor vozovi na kamenitem tlaku..

Kaj naj bi bila čakala name? Če mi je bila kdaj še tako verna, se je morala nazadnje **omajati njena vera**. Zakaj tisto velja za vse čase in za vsakogar: "Kdor je imel kdaj opravila z biriči, je hudodelec in zaznamovan pred ljudmi!"

"Anka, pripravi si poročno obleko, ki sva jo bila kupila, ko je bilo najino upanje še močnejše, **ko je bila v najinih srcih še vera** v Boga in v njegovo dobrotljivost! Jutri ob polu petih zjutraj se popeljeva na svatovsko pot ... na ženitovanje v Oberhollabrunn!"

"Ni nespameten ta pobožni faran, da veruje v kralja Matjaža in da čaka nanj. Jaz vem zgodbo, ki pripoveduje, **kako je bila siromaku vera poplačana** in kaj da je napravil s tistim plačilom." "Pripoveduj, da ne boš zastonj pil," so ukazali gostje.

To je tekla kri, ter so segali do neba plameni, dišeči po sežganem človeškem mesu! **Tako je baje zahtevala vera**. Če ni zahteval ritus, je zahtevala dogma!

Posebna je bila **naša vera**, nikjer priučena, od nikogar zaukazana; čisto ponevedoma je bila od vsega začetka **samovoljno vzknila v srcu ter ga je vsega prepojila**. Ne da se razložiti z besedo te resnične vere; ker vsaka vera je nedopovedljiva, je brez glasu in brez telesa, kakor luč in kakor ljubezen. Pri stari materi sem bral evangelij o trpljenju Kristovem; prav nič občudovanja in nič pohlevnosti in nič hvaležnosti nisem občutil ob podobi trpečega Boga; **vsa globlja in čistejša je bila moja vera**; iz vsega srca rad sem imel Krista, brez strahu in bolečine bi se bil dal bičati namesto njega

Drugačna znamenja riše smrt! ... **Če bi kdaj vse izginilo iz mojega srca, vsa vera** -- eno bi ostalo: nikoli, Nina, še ni bilo prevarano upanje, ki si ga je bil izbral človek za posodo svojega življenja; nihče ga ne more prevarati, tudi ne smrt; izpolnjeno je in če ostane življenju samo še deveti del sekunde. Ko je izpregovorila: "Da bi se tako vozila nekoč!" -- sem vedel, da se bo zgodilo.

In nekega dne si je odgovorila Anica: »Jerica se ne boji smrti, **zakaj v nji je ljubezen velika in velika vera**. Jaz pa, mi pa, mi veliki otroci umiramo od strahu, ker ne ljubimo in smo brez vere.«

Ti so bili ljudem kakor prvi mučenci pod rimskimi samosilniki. Bili so skratka »jogri« v deželi in v srcih, bila je močna vera vanje, tako močna, da so ljudje verjeli še to, česar niso hoteli. Da je med »jogri« kakor v Kristusovih dneh tudi dvanajsti, imenovan Judež Škarjot ...

Ali bo Rousseaujeva svet ozdravila? Kadar zadnja vera v evangelijske prilike zamre? Ali bo? ...

»Tudi meni se ne zdi ta vera prava,« odgovori Jerom. »Spleteničijo vse skupaj, na koncu pa nobeden ničesar ne ve! Vera mora prihajati iz ljudstva samega, kakor je prišel premilostivi naš Jezus iz srede ljudstva!« »Kaj boš ti govoril!« mu je prestrigla Medudka besedo in z žlico lovila velik založaj mesa po skledi.

Bil je pravičen in naši sveti veri s celo dušo vdan. Tedaj je razsejala po deželi še tisti kriva vera, katero je satan skuhal v Nemcih. Po gradovih kranjskih je imel Martin Luter več veljave nego sveti vladar naše cerkve v Rimu!«

Postala je silno pobožna; skoraj vsak dan se je služila maša v cerkvici nad Strugo; ubogim pa je delila miloščino, da so klicali vse nebeške blagoslove na njo! Da se je pri takih razmerah morala sprijazniti s svojim sovražnikom in končnim dobrotnikom, to ji je ukazovala vest pa tudi sveta vera, ki nam zapoveduje ljubiti sovražnike.

Nikdar ne bo prišel v nebesa! Njegova vera ni moja vera. Če se izve, ga bodo zaničevali vsi ljudje.

Če bi bil grajski glavar v moji oblasti in v moji roki orožje, bi življenje tega človeka bilo v največji nevarnosti. Škripal sem, a kletev ni sedla na moj jezik, ker sem si tudi v teh bridkostih bil v svesti, da vera, kateri sem hotel ostati zvest do smrti, ne dovoljuje, da bi smel človek, in naj je v kladi, preklinjati. Sveti moj patron mi je tedaj vdihnil misel, da je ta klada del tiste pokore, ki jo imam delati za svojega očeta – krivoverca.

Ker ni škof ničesar odgovoril, molčal je tudi Hohenburg. Šele po dolgem molku je vprašal škof: »In kako je zašla kriva vera v te kraje, tako odstranjene od mestnih vplivov?« »Krivi preroki,« je odgovoril stolni sholaster goreče, »krivi preroki so zatrosili strupena zrna tudi v to dolino, in še celo v Poljanah jih imam nekaj sumljivih ptičev, ki so v črnih nočeh

frfotavali čez gore na Sorško polje in do tiste kričeče vrane, do bogokletneža Kupljenika, kateremu slava Primoža Trubarja spati ni dala.

Še bolj ga je razkačilo, da se Jurij Kosem ni razdražil. Mirno je stal pred njim ter, položivši roke čez prsi, izpregovoril ironično: »Če ti tvoja vera, Carole, zapoveduje umor, torej sekaj po meni!« »Ali ne stoji pisano: ubijaj v svetem svojem ognju!« je odgovoril ta srdito.

In to vse se je našemu kanoniku videlo tako sumnjivo, da je pozabil vse drugo in da niti ni čutil bolečin v ramenu. Kaj, če bi se skrivala v tem pogorju kriva vera, ki jo je sovražil iz srca? Morda je ta knjiga ravno biblija, sveta knjiga, katero smejo čitati samo poklicani verniki in še ti s pravim duhom, da vedo ločiti zrno od rese.

Bila je hladna noč in zvezda je migljala pri zvezdi. Pripovedoval jim je, kako se širi evangelijska vera po veliki Nemčiji, kjer knezi in vladarji nečejo ničesar več vedeti o Rimu in o rimskem papežu. Protestantovsko slavo jim je razkladal, kako rase na vseh krajih, in na srce jim je pokladal, naj ne obupavajo, ker tudi drugje se preganjajo spoznavalci prave vere, pa ne omagujejo ter so stanovitni, kakor so bili stanovitni prvi kristjani, ko so v podzemeljskih jamah molili svojega Boga. Dospó do najvišjega vrha, od koder se vidi na vse strani v dolino.

Pri odhodu pa sem prejel iz njega rok sveto knjigo, ki jo imamo še danes kot zaklad v svoji koči, knjigo blaženega Jurija Dalmatina, ki že tudi spi v Gospodu. Tukaj je torej bilo, ko je moje oko prvič in zadnjič gledalo v obličje pravičniku, in na tem mestu se nam utrijuje naša vera, ker se spominjamo njega, ki je živel in trpel za sveti evangelij. Tako je bilo, častiti brat, in svojim otrokom sem že stokrat in stokrat pripovedoval o pobožnem Primožu Trubarju, ki je bival pod mojo streho, najsi je ubožna in neznatna.

Kako ne, ko je bila vendar v groznih skrbah, dobro vedoč, da pride óni pod okno. Oh, ko bi ji bil v tistem hipu povedal, da vem za vse, in ko bi jo bil, kakor nas uči sveta vera, potrpežljivo opomnil, naj vendar pozabi vsega, kar ne more biti in ne sme. Ej, pa nisem mogel izpregovoriti prave in pametne besede in zato se tožim samega sebe, da sem kriv, precēj kriv, če je bilo pozneje kaj greha in pohujšanja.

Ali ti so najbrž uporni in nepokorni.« »Ljubezen uči drugače, **vera ima druge zapovedi**, življenje ne mara ničesar po sili,« je opat povedal. »O, zdaj bo že bolje, le močno naj se razširi in udomači vaš slavní red!« je arhidijakon kimal.

»Saj je skoraj tak, kakršna je bila Ema,« si ga je hvalil in verjel, da mu Ditrik ne bo hotel skruniti zakonske svetosti. **Vera in upanje, ki sta iz Šentvida šli z njim**, sta se potrjevali bolj in bolj. Ko je doma zvedel, kaj je Majnhalm naročil Gorazdu, se ni posebno vznemiril, saj je zaupal menihom in Ditriku.

Če oblačica količkaj zagrga, že ti stojijo ob oknu in delajo križe proti nébesu.« »**Prazna vera sem, prazna vera tja**: meni sam stiški opat, kakor je učen in svet, ne izbije iz glave, da so véšče ob hudi uri vendarle v oblakih. Saj se nekaterim hudičevkam tako mudi nakvišku, da se še namazati ne utegnejo zadosti in da potlej s točo cepajo na zemljo, a vsaka kakor mačka, nič se ne pobije.

Tako je bila skoro dan na dan pijana in to ji je moralo možgane nekoliko zmešati in njeno govorjenje nenavadno predrugačiti. Vsak, kdor pozna prosto ljudstvo, ve, **kako ukoreninjena je vera** in vraža; le škoda, da **prva poslednje popolnoma iztrebiti ne more**; včasí jo celo pospešuje pri takih, ki so slabo podučeni ali ki poduka ne umejo prav. Neža Rožmarinka je bila strah materam, ki so imele male otroke v zibeli ali – male prasce v hlevu.

Tudi so se naši straži z orožjem v roki ustavljali in tako bi bilo kmalu prišlo do pobojev. Mi meščanje se nadejamo, da se vse to ni z vašo voljo in vednostjo zgodilo; in da ne bo kaka druga **vera med ljudmi nastala**, prosimo vas, da tiste ljudi kaznujete in zanaprej skrbeti blagovolite, da se ponočni mir več ne kali.« »Hem, to je vse?« pravi Auersperg.

Turki so se bíli ko divji. Ne samo lakomnost po blagu in želja, da bi si pridobili ujetnikov, **tudi turška vera sama je priganjala Turka**, da je divjal zoper kristjane, kajti veroval je, da mu je dolžnost bojevati se z vsakim, ki ni mohamedanec. Sicer je mislil, da sam svoje smrti pospešiti ne more, da le tačas pride, kadar mu jo Allah (Bog) pošlje in da bode veliko večje zasluge imel na drugem svetu, ako umrje v boju s sovražniki svoje vere.

V svojem življenju ta dva nista še tako molila! In **vera je močna**. Obema se srce olajša.

Da, slovanska! Kajti ko je Staroslovenec veliki ruski Vladimir častitega staroslovanskega boga Peruna (po Levstiku očeta naših Pircev, Percev, Perkov, ki imajo najbolj stara imena) v vodo Volgo vrgel in so mu kristjanje, judje in mohamedanci vsak svojo vero ponujali, zapodil je Vladimir muslimana zato, ker **njegova vera prepoveduje** to, kar Slovan ljubi, rekel je namreč: »Vesèlije je Rusu vino piti i svinjetino jesti«. I še dandanes je Rusu in vsakemu Slovanu »vesèlije« piti vino ali pa »vodko« ali rakijo – kar je mokro.

Ti, človek, božja podoba, pa si ne upaš zase pričakovati vsaj toliko tisočletij, kolikor jih je bilo danih tisti golazni in nakazni? **Vera te uči**, da je po padu prvega človeka minilo štiri tisoč let, premer je prišel obetani Spasitelj, da nam odveže prekletstvo izvirnega greha. Ali ne dvojiš o božji pravičnosti in ljubezni, ako pesimistično trdiš, da bo doba, v kateri se more človeštvo udeleževati duševnega preporoda po krščanstvu, krajša, nego je bila doba tožnega čakanja na učlovečbo božjega sinu?

To vse je malikovanje! Ti pa moraš priznati osebnega Boga in smatrati za nedvojbeno resnico, da se nam je tako razodel, **kakor nam narekuje vera**. Tej veri moraš ukloniti ošabno svojo modrost in učenost; upogniti se moraš zakonom, ki ti zapovedujejo samozatajbo in ponižnost, in smatrati moraš za nezmotno resnico, česar ne moreš doumeti s pomočki človeškega modroslovja

Za spoznanje moralnih resnic pravzaprav ne potrebujemo ne nižjih ne višjih šol, ker že bistvo teh resnic zahteva, da naj so tako preproste in samoumevne, da smemo njih znanje zahtevati pri vsakem količkaj razsodnem človeku. To se tudi zahteva in vsakdo, ki se ne vede po njih, je kaznovan pred Bogom, **kakor nas vera uči**, ali pred človeško družbo oziroma pred državo, ki je človeške družbe oblastvo, kakor nam kaže vsakdanja izkušnja. Vera in država torej branita moralne resnice, da se spolnjujejo.

To se tudi zahteva in vsakdo, ki se ne vede po njih, je kaznovan pred Bogom, kakor nas vera uči, ali pred človeško družbo oziroma pred državo, ki je človeške družbe oblastvo, kakor nam kaže vsakdanja izkušnja. **Vera in država torej branita moralne resnice**, da se spolnjujejo. Gotovo pa je država nezadovoljiva zaščitnica morale, ker ne zasledi vsakega kaznivega dejanja in često zločinstva, kateremu je prišla na sled, ne more kaznovati.

S še večjo ljubeznijo se je oklenila obeh otrok. **Vera in otroka so ji bili edina tolažba in moč**, da je zmagovala po grapah, po osatu, po brazdah in po melinah.

In mati? – **Razširjena je bila vera pri starih Grkih**, da prevelika človeška sreča zbuja zavist bogovom. Kdor se je torej presrečnega čutil, daroval jim je prostovoljno, kar je imel najljubšega na svetu.

Vendar pojdem mirno od tod. **Vera me uči** in ta sladki nauk mi potrjuje srce: onkraj groba se prične naše pravo življenje. Tam te bom videla, tam se združim s tabo, v srečni deželi, kjer ni solz, kjer ni ločenja.

Predraga Zalika je začela prezirati dolgo in iskreno njegovo ljubezen. **Trpečo dušo bi mu bila mogla okrepčati vera, ali k nji se ni zatekel**, ker so mu jo bili ozloglasili in zamorili suhoparni nemški modrijani in razbrzdani francoski romanopisci. V svoji obupnosti je sedel, dokončal svoje

Trpel sem grozovite, nepopisne, peklenske muke. Konec borbe je bil, da se **zgrudi pozitivna vera pod težo dvomb in pogine pod udarci nemilega razuma**.

Kako smo se pa izučili, kakšne vere pa smo, kaj? **Kaj pa uči ta vera, h kateri se pripisujemo**? –Pravim ti, da bi jaz le rad kdaj prišel s tako žensko skupaj.

»Potem ti je bila pomoč poslana od boga, gospod naš, ti pa se hočeš razbožiti,« nadaljuje Azej. »Po tem čudežu **se vera krepi**,« svetohlinsko pritegne Far Urhon. »Evianci verujejo v božjo vsemogočnost. Kako naj jim duhovni začnemo pridigati, da boga ni in da so imeli vseskozi prazno vero.«

»Bla, bla, bla,« zagodrnja norec. »**Vera, katero je treba krepiti**, ni vera. Sam verokrepitelj, v tej žari kot pepel počivajoč, nam je razglašal, da bo vsakdo zveličan po svoji veri.

Vid, v naši družini si zato, ker toleriramo vsakogar, ker pustimo vsakomur njegovo mišljenje, ne želimo pa, da to mišljenje vsiljuje drugim. **Družita nas zgolj vera in upanje**, da človeštvo ni samo v neskončnem prostoru, da nekje obstaja sorazum, da so bitja, s katerimi se bomo

srečali v miru in z ljubeznijo, tako kot se je Jur z Mano.« Njegov nagovor ima na fanta magičen vpliv: takoj se umirita in umolknetata.

Še vedno ji ni šlo v glavo, s čem si je to zaslužila. »**Globoka mora biti tvoja vera, zlatolaska**,« je nadaljeval Danilij, kakor da bi bral misli. »Zdaj pa kreniva, pot je dolga in dobro bi bilo, da bi bila na kraju pričakovanja še pred opoldansko pripeko.«

Dovolite, da dvomim o tem!« odvrnil je doktor. »Vendar pa s tem ne tajim, da imajo tudi trezni duhovi včasih slabe trenutke, **v katerih se jih polasti vera v vraže**.«

Leto za letom je Meta vlivala otrokom vero vase in jih učila spoznavati in zaničevati krivico in greh; ta vera se je v njih utrjevala, nosili so jo s seboj po podjunskemrodu, po gorskih koritih, **ta vera se je zraščala s tuljenjem** vetrov po slemenih, z bučanjem globač, s sanjami polj, zlivala se je s šepetom jezerskih gladin, z neskončnim šumom dravskih valov...

»So taki, ki mislijo, da je to mogoče, pa smo tudi taki, ki vemo, da je to **prazna vera**.« »Pa če ima vsak človek svojo zvezdo?«

Kaj, ko bi bil to moj ženin! – Pogleda sliko in **še bolj seji utrdi vera**, ali še ne verjame dobro sama sebi. Gre in pokropi kamenje ter se že misli vrniti domov.

Tedaj se Nemec ujezi in zagodrnja: »No, no, menda me ne mislite požreti?« »Bodite brez skrbi,« mu odvrne Sara, »**moja vera mi prepoveduje jesti svinjsko meso**.« V neki igri je govorila dolg samogovor, po katerem bi moral nastopiti zdravnik, a ga ni bilo od nikoder.

Če ne bi bila njegova hči in če bi ga smela sovražiti kakor želi moje srce, bi videl izbruh strasti, katere obsega nihče ne more slutiti. **Moja vera duši ta občutja**, saj vendar vem, da je greh, če jih imaš, a toliko bolj obsedajo moje sanje, kjer plačujem muke z mukami, ki so še večje od prvih. GUERRA Tvoja zmožnost, da sovrašiš, je očitna.

GUERRA Bog naj mi pomaga, da tega ne bi storil! **Naša vera**, ljubljena Beatrice, **ima temelj, ki ga ni tako lahko zamajati. Temelji na tem, česar se bojimo in ob čemer trpimo, kar si želimo, za kar upamo in kar ugibamo.**

BEATRICE Guido meni, da jih je použila tema fanatizma in bi jih lahko rešila samo razsvetljenost. MADONA Razsvetljenost srca da; z drugimi besedami, kar je mogoče **slepa in otroško naivna vera**. A Guerra ne meni tako.

Vse pride samo od sebe. Od boga ne moreš nič pričakovati, saj je tvoje srce polno sovraštva in je **tvoja vera razmajana**. Torej boš brez dvoma prišla k meni.

Niti na tej niti na oni strani groba se ne bom pomirila, dokler ne odplaknem s krvjo strahotne žalitve, ki sem jo pretrpela. Kaj ne razumeš, da sem imela v srcu neprecenljiv zaklad nežnosti in ljubezni, ki ga je ta mizerna kanalja spremenila v žolč; kaj ti ni jasno, da je zdaj **za vselej umrlo v mojih prsih vsako upanje in vsaka vera** in volja do življenja, in da vsak delček moje biti, da vsaka misel v moji duši pripada samo še sveti dolžnosti maščevanja? Cenci mora umreti.

A kako drugače kakor nekdanj se me zdaj dotikajo te otroške podobe! Tedaj je upanje še osvetljevalo morebitno radostno prihodnost; **zdaj pa moja vera in zaupanje ležita v svojem grobu**, ki je moja lastna duša. Vse se mi zdi črno in porušeno in moja mladost, lepota, celo moja ljubezen, se mi včasih zde, kakor da bi pripadale kakemu drugemu bitju, kakor da bi bile biseri, pridobljeni iz nevredne školjke.

Postala je ujetnica v zlati kletki in ugrabitelj je uporabil vsa sredstva, ki jih ponuja bogastvo, da bi jo omrežil in zapeljal. Ker pa je premogla veliko duševno moč, **v kateri jo je podpirala vera**, ni popustila prilizovanjem tega človeka, ki je bil za kraljem najmogočnejši veljak Anglije. Dnevi so minevali, vendar se dekličina naklonjenost ni povečala.

»Mylord, če vam je kaj do mojega miru, vas rotim, da opustite svoj veliki pohod na Francijo in se ne spustite v vojno, **katere uradni povod je vera**, na tihem pa trdijo, da je razlog zanjo vaša ljubezen do mene. Ta vojna lahko prinese nesrečo ne le Franciji in Angliji, marveč tudi vam, mylord.

Za Hurela ni bilo na svetu drugega kot zemljiške posesti. Abbé Jeufroy je tarnal, češ da **je vera premalo zaščiten**.

Razum vam pravi: celota zajema v sebi del, **vera pa vam odgovarja z enobistvenostjo**; ko je Jezus obhajal z apostoli, je imel telo v roki in glavo v ustih.

Razum vam pravi: tri je tri, **vera pa govori: tri je eno**.« Nič več nista šla k abbéju.

Grof je mislil, da gre v teh besedah za napad na vero, zato jo je še bolj povzdignil. **Vera je osvobodila sužnje**.

Kajti to je, kar smo videli, za življenje in smrt najboljša izbira. **Kakor jeklo mora biti trdna ta vera**, da človeka, četudi pride v Hades, ne zaslepijo bogastvo in druga zla, da se ne odloči za življenje tiranov in njim podobnih in ne zagreši številnih nepopravljivih zločinov in jih - še hujših - sam ne pretrpi, temveč si izbere srednjo življensko pot in se izogne obeh skrajnosti v tem, kolikor je to mogoče, pa tudi v onostranskem življenju. Kajti le tako postane človek srečen.

6 DELO

Leta 1517 je objavil svoje teze proti zlorabam odpustkov, v pogovorih s papeškimi odposlanci pa je podvomil tudi o prvenstvu rimskega škofa, cerkvenem učiteljstvu, Cerkvi kot vidni družbi, duhovništvu in o nekaterih zakramentih. Petnajstega junija 1520 je Leon obsodil enainštirideset Lutrovih tez, a Luter je še v istem letu napisal tri nova dela, v katerih je razložil temeljna izhodišča protestantskega nauka: priznava le dva zakramenta, krst in evharistijo, **za zveličanje je potrebna zgolj močna vera**; Sveto pismo, ki ga lahko razlaga vsak sam, je edino izhodišče vere. Papež je 3. januarja 1521 Lutra izobčil, angleškemu kralju Henrik VIII., ki je v svojih spisih zavračal Lutrov nauk, pa dodelil naslov »branitelja vere«

Še bolj kot o Evropi seveda o Nemčiji in nemški cerkvi kot veliki sili, ki ji gre v nos, da ji ukazujejo iz Rima in da tam odloča Poljak, Slovan, vzhodnjak (pa čeprav naj bi bilo celo res, da so pred dvema desetletjema pomagali postaviti na rimski prestol tedanjega krakovskega kardinala Wojtylo prav Nemci, ki so skupaj z Američani politično in strateško najbolj izkoristili dejstvo, da je papež Poljak in da je prišel iz tedaj komunistične države, torej gorek komunizmu).

Nemški škofi se vsaj toliko kot njihovi kolegi drugod po Zahodni Evropi zavedajo, **da vera na stari celini usiha**, ljudje ne hodijo k maši, pravih vernikov je vse manj, prihodnosti pa ne

bodo vekomaj zagotavljali samo konkordati in meddržavni sporazumi. Sedanji papež nemški javnosti ni več po volji, nemški cerkvi bi prišel prav drugačen, širši javnosti bolj »simpatičen« papež, torej ne Poljak, ne Slovan, ne »vzhodnjak«.

Tedaj se šele zgostijo sumi v naših razumih in umih, tedaj se šele v polnosti ozaveš žgočega, kosti in možgane drobečega dualizma, tedaj božja vsedobrotnost šele postane problematična, tedaj šele uvidiš, kako temačna je lahko tema. **Vera je potovanje** v drobovje tako Zla kot Dobrega. Heh, kot Amerika.

Bush se je newyorškemu nadškofu pisno opravičil, ker je obiskal luteransko univerzo Boba Jonesa, kjer katolicizem razglašajo za satanski kult, hkrati pa McCaina obtožil, da z obsojanjem voditeljev verske desnice razbija stranko. **Cele tedne je bila vera v središču predvolilne kampanje.**

Idealna sestava župnijskega pastoralnega sveta je tretjina odraslih moških, tretjina odraslih žensk in tretjina mladih fantov in deklet.

Volilno in izvolilno pravico ima vsak, ki je dopolnil 16. let, ima osnovne zakramente (krst, obhajilo in birmo) in **ki ga seveda odlikuje trdna vera**, nravno življenje in razsodnost. Volitve so tajne.

Po ogorčenih protestih domačinov so zvedeli, da sova na strehi po togoškem verovanju prinaša smrt v hišo, zato so njihove izdelke zavrnil. In nato v Nigeriji, kjer je neki muslimanski duhovnik iz vzorcev blaga razbral arabske besede, **kar vera izrecno prepoveduje**. Sporno blago je hitro izginilo s prodajnih polic, nadomestilo ga je drugo in Zahodnoafričani se še naprej šopirijo v izdelkih The Real Dutch Wax.

Če gre delo, ki sem ga zastavila, naprej, ko mi pišejo, da delajo to in ono, potem s ponosom lahko trdim, da sem uspešna. **Se ob tem krščanska vera sploh širi?**

»Ne! **Vera se mora izpovedovati javno**,« je dejal Rode in dodal, da morajo biti gospodarstvo, politika, sociala, kultura in šolstvo prepleteno z vrednotami evangelija. P. Ž.

V (zdaj že prejšnjem) 20. stoletju je Stanley Spencer naslikal ogromno platno v zadnji sobi razstave: Vstajenje v Cookhamu. Tukaj se povrnemo k srednjeveškemu prepričanju, **da je vera med nami, v nas**. Ljudje se ob vstajenju (v slikarjevi vasi) obnašajo tako, kot so se pred smrtjo: žena tukaj poravnava možu ovratnik, tam pa se ljudje odpravljajo v čolniček, kot da bi šli na izlet.

Doživljajo tudi večji strah pred ponovitvijo bolezni in vprašujejo se, »čemu se je to moralo zgoditi meni«. Zanimiva je tudi ugotovitev, da neverni bivši bolniki v večji meri poročajo o občutenosti strahu med zdravljenjem kot verni, to pa bi lahko kazalo na to, **da je vera lahko v pomoč pri soočenju s smrtno nevarno boleznijo**.

Njegova duhovna prenova pa pomeni, da bi pri kristjanih oživili vero, da bi jo živeli bolj dosledno, z večjo notranjo svobodo in radostjo in **da bi vera prinašala tudi več življenjskega optimizma in radosti**. S tem bi se lahko popravila tudi naša demografija, manj bi bilo negativnih pojavov, kot so samomori, pa zaskrbljujoče število prometnih nesreč, pri katerih gre menda tudi za precej samomorov.

Se vam zdi, da lahko **krščanstvo na njegovih tradicionalnih območjih spodrine kaka druga vera?**

»Toda razum veri ne more škoditi, veliko prej in pogosteje **je vera škodila razumu**.« Tako je zapisala dr.

Če so nas zasačili pri molitvi, je sledila kazen. Toda to je bila edina pot, da naša vera preživi. In je tudi preživela.

Mi pravimo, da so ti ljudje proti islamu. **Naša vera namreč izhaja iz besede salam**, kar pomeni mir. Naše temeljno poslanstvo je zato ne škoditi nikomur.

Ko je Bog od njega zahteval žrtvovanje edinega sina, je Abraham, čeprav je bil sin njegova največja človeška ljubezen in smisel, energično že navsezgodaj vstal in se s sinom brez odlašanja odpravil na morišče. **Tako skrajna vera je brez dvoma izvrsten vir življenjske energije in veselja** - če človeku vse propade, mu še vedno ostane Bog. Seveda ima vernost lahko tudi svoje slabe strani, npr. določeno neobčutljivost in življenjsko neodzivnost, ampak

mnogi psihologi trdijo, da so negativne plati prepričane vere skoraj zanemarljive glede na njene številne spodbudne učinke.

Sedež je imel pri Gospe Sveti (na razvalinah Virunuma) in je razen te pozidal še mnogo cerkva. **Nova vera se je hitro ukoreninila in je ni uničil niti upor poganov** po Hotimirovi smrti (769-772). Pod knezom Volkunom je postala Karantanija krščanska dežela, zanjo so skrbeli menihi iz dveh novih samostanov: v Innichenu in v Kremsmünstru.

Odpušcanje je nekaj, kar človek naredi le s skrajnim premagovanjem sebe in svoje narave. Krvnikom iz leta '45 bo odpušcanje njihovih žrtev in njih bližnjih, **tako uči krščanska vera**, še kako potrebno.

Kako nam uspeva preživeti in obstati, ve samo bog. **Ohranja nas vera v boga** in odločitev, da za vsako ceno obvarujemo to svetinjo. Odšle bi le v primeru, če bi bile tukaj odveč bogu.

Kritika je bil toliko bolj boleča, ker je Lieberman Clintonov sošolec in dolgoletni prijatelj. Zmeraj ravna v skladu z verskimi načeli in v kongresu velja za vest svojih kolegov, **vera pa ga nikoli ni zanesla v fanatizem**. Sredinski politik je liberalec, ki vedno glasuje za pravico žensk do splava, omejitev svobodne trgovine z orožjem in pametno davčno politiko; in hkrati konservativec, ki zahteva močno financiranje vojske in zaščito družinskih vrednot.

Zdaj ko je vernost dovoljena v večji meri, te »spodbude« ni več in ni videti razloga, da ne bi šle pri nas stvari po enaki pot kot na Zahodu. **Vera v sebi skriva tudi veliko pozitivnega**. Ljudje se v cerkev ali v sekte zatekajo po pomoč.

Namesto asimilacije sta se etnični skupini le še bolj ločevali. **Pri tem jim je pomagala tudi vera**, saj je večina Fidžijcev kristjanov, Indijci pa so pretežno hindujske vere, nekaj je tudi muslimanov. Obe skupini imata tudi strogo ločene politične stranke.

Mi smo v neposrednem, vsakdanjem stiku s svetim, nobene institucionalne, organizirane religije ne potrebujemo. **Misijonarji so se vsilili, prepričani, da je njihova vera vredna nekaj več**, postavili so se nad nas, obravnavali so nas kot ljudi, ki jim nekaj manjka, ki jih je treba izboljšati, z manjvredno duhovnostjo, ki jo je treba spremeniti. V najboljšem primeru nas obravnavajo kot neumne otroke, ki sami ne vedo, kaj je zanje dobro.

Takrat prebirajo Biblijo, h kateri se zatekajo, ko poskušajo premagati vsakodnevne skušnjave. **Njihova vera si sposoja tudi pri drugih**, denimo baptistih in kvekerjih, na katere še posebej spominjajo zaradi skromnega življenja in umirjenosti. Sekto je ustanovil Škot William Irvine, evangeličan, ki je nasprotoval organizirani religiji, kakršna je katoliška cerkev.

Nova sekta v New Yorku ni bila dobrodošla, zato se je Joseph Smith s maloštevilnimi verniki odpravil v zvezno državo Ohio. Tudi tukaj se niso ustalili, **saj je imela nova vera veliko nasprotnikov**, predvsem zaradi tega, ker so bili moški verniki poligamni in kot božji izbranci vzvišeni nad pripadniki drugih verstev. Mormone so preganjali, jim grozili in jih zapirali.

Takih je bilo tedaj v Evropi velika večina, večina, ki je težko živela in ki je težko razumela svet okoli sebe prav tako kot Indijanci Anasazi v negostoljubnem okolju Severne Amerike. **Vera je bila tista, ki je obvladovala ljudi obeh kultur**. V času suše in pomanjkanja so se Indijanci v obredih obračali na svoja božanstva, v času kuge in drugih nadlog so se Evropejci zatekali v vraževerje.

Kršćanstvo je religija življenja. **To je vera, ki uči, da je življenje nedotakljivo**, že odkar je obsodila Kajnov umor brata Abela. Življenje je od Boga, ki v človeka vdahne duha, duh pa ne umre.

»Jaz sem vstajenje in življenje,« uči Jezus Kristus. **Ko usahne vera v večno življenje**, usahnejo tudi rojstva. Čemu bi (se) rojevali za smrt?

Življenjska praksa je taka, kot je. **Vera poskuša nanjo vplivati in jo popravljati s celo vrsto zapovedi**. Filozofija se v svoji disciplini, imenovani etika, dvigne nad vse to in poskuša vso zadevo vedno znova načelno preiščati.

Roka kot ujeda krade...

Ampak ta dežela, priznajmo, je polna tatov, oko vidi, roka kot ujeda krade, in, **naj bo vera še tako globoka**, četudi ni vedno nagrajena, so vlomi v cerkve vedno bolj drzni in nesramni...

Franc Rode: Veselijo me množično obiskani svetoletni shodi, polnočnice in praznične maše. To so znamenja, ki kažejo, da **je vera v slovenskem narodu močno navzoča**.

Nenazadnje, to je bil čas, ko so se še zadnji prebivalci otoka ozavedeli svoje golote. **Kot je zapovedovala nova vera, so se oblekli se oblekli** v hlače in srajce, tradicionalno oblačilo tais pa ohranili le v bolj ali manj folklorne namene.

Verniki, ki jih v priporne centre privedejo neposredno s Trga nebeškega miru, so v glavnem samo tepeni, izprašani in od njih skušajo izveči zanimanje njihove vere, potem pa jih spustijo nazaj v njihova mesta, kjer odgovornost zanje prevzamejo lokalni dušebrižniki. Propaganda vztraja na tem, da Falun gong ni vera, temveč »hudoben kult«, razliko pa dela s trditvijo, **da bi morala vera vernikom prinašati optimizem in polet**, medtem ko kult napoveduje konec sveta in smrt človeštva, kar pri njegovih privržencih ustvarja brezupno pripravljenost na smrt. Res je, da se med pripadniki sekte širijo »novice« o smrti človeškega rodu zaradi bolezni, ki nas bo po napovedi pobrala devet desetih in ki jo bo mogoče obvladati samo z vajami, ki jih predpisuje Falun gong, kot tudi o prihodu odrešenika - učitelja Li Hongzhija seveda.

A večji del tega je mogoče preprečiti. Najprej tako, da razmislimo o znani resnici, zajeti v besedah preprostega moža Simahusa, ki so ga v 4. stoletju preganjali kristjani, **ker njegova vera ni bila čisto po njihovi meri**: »Do srcá tako velike skrivnosti ni mogoče priti po eni sami poti.« Potem pa še s preudarkom o trditvi, da mnogo Slovencev ni proti nadškofu zato, ker je nadškof, ampak zato, ker je takšen nadškof, kakršen je: mnogokrat premalo takten, osebno globoko prizadet s slovensko polpreteklostjo in zato pri njenem ocenjevanju marsikdaj neobjektiven, in vsaj v širši javnosti hladen, brez prave topline.

Rode je strasten govorec in pisec - ali če parafraziramo eno od pridig v drugem poglavju, piše z ognjem, ki se vname ob Kristusovem srcu in ob pogledu na resnični položaj ljudi in ki ga nihče ne more pogasiti -, njegova drža pa ni daleč od duha protestantizma v pomenu po-klica kot Božjega klica. V besedilih, v katerih se naslavlja večinoma na slovensko duhovniško in laično javnost - v VI. poglavju pa v ekumenskem duhu tudi na protestantsko in pravoslavno -, kot nepopustljiv pastir Cerkve svoje ovčice priganja k javnemu delovanju, ali kot piše v I. poglavju: »Krščanska **vera nas nikakor ne navaja k temu**, da smo nemočni in pasivni opazovalci tega, kar se dogaja okrog nas, ampak nas poziva k odgovorni dejavnosti. Kristjan se z vso odgovornostjo vključuje v družbeno, kulturno in politično življenje.«

Ta odločilni korak iz poganstva v krščanstvo naj bi po Rodetu Slovenci naredili svobodno; odločitev za Kristusa - dejanje politične modrosti - naj bi bila učinek miroljubnih in jasnih besed iz ust misijonarjev. Trditev, da so nam tujci vsilili krščanstvo proti naši volji, je po Rodetu brez zgodovinske podlage, dokaz, **da se je nova vera širila brez večjega odpora**, naj bi bili razmeroma šibki upori proti Hotimirovi prokrščanski politiki. Zgodba o krvavih bojih med poganskimi in krščanskimi Slovenci naj bi bila torej zgodovinska falsifikacija nemškega protestantskega zgodovinarja Hieronymusa Megiserja, po njem naj bi to predstavitev dogodkov nekritično prevzel Valvasor, od njega pa Prešeren v Uvodu v Krst pri Savici. »V začetku 80. smo bili prepričani, da se koledar kot občilo uporablja vse manj. Sijajni zahodni plakati in množica novosti so preplavili tržišče, pozabili pa smo, **da vera ne umre tako zlahka**, zlasti ne v Indiji,« pravi Patricia Uberoi. Kot argument za preživetje naslikanih koledarjev navaja, »da je res težko narediti prepričljivo fotografijo bogov in mitoloških likov«.

Pri tem niti niso najbolj prepričljive takšne načelne trditve. Pomembnejša je sama pisava, artikulacija rečenega in molka med besedami, zaradi katere nam iz poglavja v poglavje postaja manj verjetno, da »**je vera v krščanskega Boga postala neverodostojna**« (Nietzsche). Čeprav de Lubac proti tej trditvi pravzaprav ne navaja nobenega dokaza in čeprav je sam očitno udeležen in angažiran v svoji »drami«, pripoveduje njeno vsebino z nekega stališča, ki je širše od zanikanja, in vase nežno sprejema sleherno negacijo ter ji daje govoriti v polnosti, ne da bi ga ranila.

Le komur je vera postranska stvar, more skleniti versko mešan zakon. Katoličan, ki se zaveda, **kako mora vera voditi in prešinjati vse življenje**, posebno še družinsko življenje in vzgojo otrok, ne bo nikdar sklepal mešanega zakona. ... **Z mešanimi zakoni se nam lahko zmeša tudi vera.**

Sodeč po pozdravnih besedah papeža Wojtyła in tistem, kar so izza zidov dali vedeti pred začetkom skupščine, skuša Janez Pavel II. v roke drugim prepustiti cerkev, ki bi bila bolj prilagojena novim časom. Na razvitem zahodu so vse religije v hudih škripcih, **na nerazvitem jugu pa je vera sicer vse močnejša**, vendar ljudje umirajo zaradi revščine, lakote in bolezni. Poiskati bo treba odgovor na vprašanje, kje so ljudje, ki so sledili klicu teologije osvoboditve in se nato oddaljili od cerkve.

Po mojem je odgovor čisto preprost. Krščanstvo se je z lastno močjo ali z ognjem in mečem razširilo povsod, **kjer je bila vera nekristjanov po verski moči šibkejša od kristjanske.** Takšno je bilo, denimo, pogansko mnogoboštvo naših davnih slovanskih prednikov, takšna so bila animistična verovanja ameriških Indijancev in afriških domorodcev.

Blagodejno je bilo poslušati tudi razlage, da vsi, torej tudi katoličani, še iščejo odgovore na sodobna vprašanja, tako v združujoči Evropi, ki jo velike spremembe še čakajo, kot v tranzicijskih državah, kjer se je del velikih sprememb že izvršil; zato je najbolje, če odgovore išče čim več ljudi skupaj, in to v dialogu med državami, narodi, verstvi ... oziroma med ljudmi različnih ver, kot tudi med vernimi in nevernimi. Kot rečeno - **vera v Boga lahko pomaga pri iskanju**, a odgovore lahko najdejo samo ljudje.

Ne samo krščanstvo, tudi islamski svet je bil in je zmožen odprtosti, tolerantnosti, sožitja, ne nazadnje tudi trgovine, raznoraznih vrst menjave z zahodnim, krščanskim svetom.

Navsezadnje so krščanske cerkve v islamskem svetu preživele, **medtem ko v krščanskem svetu oziroma tam, kjer je krščanstvo v starejši zgodovini vojaško zmagalo, islamska vera ni preživela.**

Prav gotovo so muslimani tudi danes zmožni tolerantnega odnosa do kristjanov. **K temu jih navaja tudi vera, ki jim prepoveduje nasilno spreobračanje.**

»Kako velik je človek,« pravi, »kakšno dostojanstvo je biti božji otrok, sreča, da smemo ljubiti Boga, nas postavlja v negibno zamaknjenost.« **Slepci smo, z meglo pred očmi, ki jo samo vera more razgnati.** »Notranje življenje,« pravi, »je ljubezenska kopel, v katero se duša potaplja; Bog deluje v naših dušah le po meri naših hrepenenj - posoda sprejme toliko vode iz vodnjaka, kolikor drži.«

Drugi, nemara še pomembnejši razlog, da so spremenili mnenje, so silne pravne kolobocije. Kar nekaj francoskih občin je svoja pokopališča že razdelilo glede na veroizpoved pokojnikov, tako da je možen takšen pogreb, **kakršnega predpisuje njihova vera.** Opuščajo pa se tudi tradicionalne navade muslimanov, ki v tujini niso več tako zavedni: v Franciji potekajo pogrebi v spremstvu družinskih članov obeh spolov, kar v nekaterih islamskih državah ni dovoljeno.

Kakšen je torej smisel množične religije, kot jo opazujemo danes? Očitno pred Bogom ni razlike med vernikom, kakršen je ta, in pravim ateistom, saj se oboji obnašajo kot heretiki in bodo, **kot uči vera**, odgovarjali le za svoja dejanja?

Skriti heretiki, o katerih govoriva, izpovedujejo zelo plitvo vero. Ta **njihova vera ne bo zdržala trka z novo civilizacijo**. To ni vera iz evangelija, ki bo, kot pravi Kristus, preživela do konca sveta.

Razmeroma majhna skupina starejših je dokaj dosledno spoštovala in izvajala **obrede, ki jih predpisuje njihova vera**; sem in tja so celo njihovi sovorniki nekoliko ironično gledali nanje. Protifašistični odpor je bil skupen podvig vseh treh skupnosti.

Nekateri mislijo, da je Vatikan ravnal tako zaradi pregovorne papeževe dobrote, drugi pa, da iz strahu, da bi nadškof ne postal drugi Moon. Temnopolta Afrika je eden od adutov, na katere računa Vatikan; **v razvitem svetu katoliška vera namreč peša**, v Aziji in drugod prevladujeta hinduizem in islam, ostanejo še črna celina in špansko govoreča Srednja in Južna Amerika

Vladarji javanskih pristanišč so nekako v 15. stoletju sprejeli islam v želji, da bi privabili muslimanske trgovce. **Tako se je ta vera začela širiti po območju današnje Indonezije**, zaradi česar je postala država z najštevilčnejšim muslimanskim prebivalstvom na svetu. Če se je globalizacija začela ravnati po starih zakonih, koliko bi nas nekoč lahko končalo kot Kitajci, preprosto s silo števil, ki jim ti časi dajejo neizpodbiten pomen?

Njegovi nauki pa so vendarle uspešno preniknili v širše plasti populacij, ki se navznoter sicer razlikuje po posameznih nacionalnih in regionalnih značilnostih, a **jih v skupinski predstavi o sebi povezuje prav islamska vera**. Če dodamo še dejstvo, da so sekularne ideologije (nacionalizem, socializem) razmeroma šibko zasidrane v družbenem tkivu islamskih dežel, dobimo njihovo natančnejšo sliko.

Mi smo to prevedli seveda na svoj način, ki odseva našo vero; praktični izraz krščanske ljubezni do posameznika v težavah. Gre za besede apostola Pavla, ki pravi, da smo po veri

odrešeni, **vendar je vera brez dejanja mrtva**. To pomeni, da človek skozi svoje delo pokaže vero.

Gneča je postajala čedalje večja, parket tivolske dvorane je bil zapolnjen do zadnjega kotička. Ob robu košarkarskega igrišča je bilo zloženih približno tri tisoč parov čevljev, ki so si jih verniki pred molitvijo sezuli, **ker tako velewa vera**. Nekaj po 8. uri, po eni osrednjih molitev, je navzočim spregovoril slovenski mufti Osman Đogić.

Na Irskem je navada, da v božičnem času na okna postavljajo sveče. Izvira iz časov, **ko je bila katoliška vera na Irskem preganjana**, duhovniki pa so se morali skrivati; luč v oknu jim je oznanjala, kje jih ljudje pričakujejo in kje so zato pustili hišna vrata odprta. Navada osvetljevanja oken je danes razširjena po mnogih deželah.

Kljub temu je eno gotovo: Prešeren, ki ostaja v naši zavesti brez verodostojne upodobitve, je v Pavletu Ravnohribu dobil optimalnega interpreta oziroma neke vrste »dvojnika« in zagotovo zapolnil njegovo »prazno« podobo. Ogledav, vedno nekoliko ob robu, zazrt vase, globoko v človeka ali prazen list pred seboj, zaljubljen, a z dejanji, prelitimi v besede, prepuščajoč se trpnim užitkom, išoč lepoto, ki se je ni treba dotakniti, ne vizionarski, ampak vselej odprt in povezovalen, zlit v življenju, ki ga simbolizira nenehna hoja »nikamor«, in pisanju v nenehnih krogih navznoter; polten do mere, ki mu še omogoča čutiti meso jezika, veren, **kolikor je vera samo postaja na poti skozi neskončne pokrajine** duha, romantičen, kolikor ta pojem ni vezan na določeno zgodovinsko obdobje, ampak na upanje kot tako.

Muslimani v Granadi si poleg tega prizadevajo za nekakšno avtonomijo, ki bi zajemala lastno sodstvo in deloma tudi lastno administracijo, radi pa bi uvedli tudi svoj finančni sistem, saj islam prepoveduje posojanje denarja in zaračunavanje obresti. Muslimanom v Granadi se je pridružilo tudi nekaj levičarjev neoporečnega španskega rodu, ki so razočarani nad Rimskokatoliško cerkvijo in upajo, **da bo muslimanska vera zapolnila njihovo čustveno praznino**. Islamski verniki v Granadi lahko molijo k Alahu v desetih mošejah, ki delujejo v povsem običajnih hišah, mrtve pa pokopavajo na posebnem muslimanskem pokopališču.

Razložiti šoloobveznim otrokom značilnosti glavnih svetovnih veroizpovedi in ob tem spoštovati stroga načela laičnosti javnega šolskega sistema v Franciji ni mačji kašelj. Po katastrofalnem 11. septembru se je nemalo osnovno- in srednješolskih učiteljev na območjih,

kjer v šolskih klopek prevladujejo potomci priseljencev iz nekdanjih francoskih kolonij, ki so večinoma muslimanske vere, znašlo pred težavno nalogo, kako otrokom razložiti, da **islam v osnovi ni nasilna vera**, in tako preprečiti, da bi muslimanske učence stigmatizirali. Ali se na pragu tretjega tisočletja, katerega začetek je s krvavo sledjo zaznamoval islamski fanatizem, šolski sistem še lahko izogiba verskim temam in vztraja pri popolni laični usmerjenosti, je vprašanje, ki ga ta čas javno zastavlja vse več francoskih šolnikov.

Vera mi tega ne dovoljuje. Zato pa pijem vse preveč kave.

Assisi - Nikoli več nasilja, nikoli več vojne, nikoli več terorizma, **vsaka vera naj v božjem imenu prinese na svet pravičnost in mir**, odpuščanje in življenje. Noben verski smoter ne more upravičiti nasilja človeka nad človekom.

Nemogoče to ni. Tukaj **vera ne prestavlja gore**, ampak merilne lestvice. Iz modernega naravoslovja vemo, kako lahko pričakovanja raziskovalcev ponaredijo rezultate.

Da se razumeva: tu je svoje prispevala tudi izrazita želja po konzumentski potešitvi, ki se otresa vsake odgovornosti razen finančne. **Njega dni smo varnost, ki jo daje vera**, plačevali z zdržnostjo, moralnostjo, zglednostjo, kesom, pokoro, dnevnimi bogoslužnimi obveznostmi itn., danes pa le še odštejemo denar za ogled, npr., filma Ghost, ali za nakup kake gurujske mistike. Nič čudnega, če je Tolkien postal kulturni v času porajanja hipijevstva.

Brez enega ni drugega, toda problem je morda v tem, da je notranja vernost - govorjeno teološko - stvar milosti, zunanja vernost pa stvar svobodne volje. Kadar ene od obeh zmanjka, je morda vseeno bolje biti zunanje veren in potrpežljivo čakati na trenutek, **ko se vera tudi na znotraj odpre**. Zato mi gre na smeh, ko izpraševanci v intervjujih na vprašanje, ali so verni, odgovarjajo, da so, vendar ne konfesionalno in institucionalno.

Božji Sin pa je postal človek, stopil med nas in sprejel nase človeško usodo. **Zato nas ta vera nagovarja v naši najgloblji človečnosti**. Človeka ne iztrga iz trde stvarnosti in ga ne popelje v svet iluzij.

Postalo je domače do takšne mere, da je bilo nosilec narodove omike in napredka. Kakor številne cerkve, kapelice in druga verska znamenja niso noben tujek v naši domovini, **tako sta**

tudi krščanska vera in Cerkev globoko vraščeni v slovensko zemljo. Vera je bila našemu človeku življenjsko vodilo in Cerkev njegovo najbolj domače okolje.

Zato se je Bog za vsakega izmed nas učlovečil, umrl in vstal. Noben drug nazor kakor **krščanska vera ne vsebuje tako visokega pojmovanja** dostojanstva sleherne človeške osebe. To dostojanstvo smo kristjani poklicani varovati in braniti v sebi in v drugih z zvestobo Bogu in Jezusu Kristusu v Katoliški cerkvi,« škofje sklenejo prvi del pastirskega pisma

To je prvi človek evrokmetijstva izjavil včeraj na seminarju za katoliške škofo iz Srednje in Vzhodne Evrope v Bruslju. Lahko rečemo le, da si je izbral pravo mesto: **le zelo močna vera bo v bruseljskih predlogih odkrila ljubezen do bližnjega** in upanje za prihodnost kmetijstva v bodočih članicah.

Zato so tudi t. i. »napadi« na vodstvo delne, lokalne cerkve v funkciji izrinjanja ali izločanja vere. In narobe, **vera sama je oziroma bi morala biti najmočnejši in najboljši branik vodstva cerkve.** Za vernike torej ne bi smelo biti dileme.

Še dobro, da po pustu pride post, čas, ko se zahteva biti zmeren in zdržen, ne le pri hrani in pijači, tudi v drugih rečeh. In ne toliko zato, **ker tako uči krščanska vera** in zahteva Cerkev, temveč predvsem zato, ker je zmerno tudi zdravo.

Nasprotno pa smo v avtoritarnih islamskih državah, **v katerih sta vera oz. mošeja edini prostor,** kjer je mogoče izraziti svoje nezadovoljstvo nad težkimi razmerami, priča skrajni perverziji islama, ki je primerljiva s podobnimi primeri drugod: nasilnim prekrščevanjem, mučenjem in sežiganjem »čarovnic«, mobilizacijo otrok za križarske vojne, izumljanjem tehnik torture itd.

Vsi so citirali njene verze: »Če bi lahko svetu povedala samo eno reč, bi bilo to, da smo vsi OK in da naj ne skrbijo, kajti skrb je odvečna in neuporabna v takšnih časih. Ne bom nekoristna, ne bom nabita z obupom, **zbrala se bom in vera mi bo pomagala,** kajti svetlobe se tema najbolj boji.«

Kar velik vpliv pa sta imela konfucionizem in šamanizem. **Zato je tudi krščanska vera prilagojena korejskim razmeram** - bog je tudi v kamnih, rastlinah in živalih... Naj dodam,

da so nam Korejci bližji, kot mislimo, saj sodijo skupaj s Finci, Turki in Madžari v uralsko-altajsko jezikovno skupino.

Namesto da bi gledal ven v praznino, se pogled samodejno usmeri navzgor, kjer čaka Gospod,« pojasnjuje arhitekt, ki je deklariran ateist. »Zrasel sem v katoliški družini, **a me je vera razočarala** zaradi tolikšne nepravčnosti na tem svetu,« pravi.

S tem se popolnoma strinjam. Katerakoli **vera na svetu je bila pogosto izrabljena** ali za dosego čisto materialnih ciljev ali celo za podjarmljenje celih ljudstev. Toda trenutno se v Omarjevi mošeji v Jeruzalemu pri molitvah dogaja to, da glavni imam svoje molitve izrabi za podpihovanje sovraštva proti Izraelcem.

Aleluja, Jezus v Lainu Borgu je bil uspešno križan in 19. maja bo papež kanoniziral še enega Kalabrijca, blaženega Umila iz Bisignana, ki ga je poleg drugega kar nenadoma presvetlil 'dar jezikov'. **Vera tam spodaj je še živa**. Mafija pa tudi.

Je up za bolne, ponižane in razžaljene. **Potem ko jih je zapustila vera** in zaupanje v svet(n)o oblast. Nazaj k malikom in ritualom?

O tem si ne bi upal razpravljati. Bila je neka zanimiva raziskava o povezavi religioznosti in zdravljenja duševne motnje; in sicer, **da je trdna vera osebam pomagala**, da so lažje premagovale svojo bolezen, toda ni šlo toliko za religijo, ampak bolj za močno vero v karkoli, v ideologijo, morda v socializem, karkoli, kar ni osebno, kar je zunaj tebe...

The Rising govori o ljudeh, ki so se žrtvovali: gasilci in policisti, kot v pesmi Into The Fire: »Nebo je padalo in kri je lila, slišal sem te klicati, potem si izginil v prahu gor po stopnicah, v ogenj. Naj tvoj pogum vlije tudi nam pogum, **naj tvoja vera da tudi nam vero.**«

Večina ljudi ve o njihovi veri zelo malo. Da je njihov bog Alah, da ne pijejo alkohola in ne jedo svinjine in predvsem v zadnjem času, pod vplivom neobjektivnih, predvsem zahodnih medijev, **da je njihova vera zelo agresivna**. S tem se seveda ne strinjajo.

S tem se seveda ne strinjajo. »**Naša vera prepoveduje nasilje**. Mi nimamo nič skupnega z Afganistanom in teroristi

Vera temelji na sprejemanju štirih resnic: veri v boga (Alaha), božje meleke (angele), v že omenjene štiri knjige, božje poslance, sodni dan in da se vse, kar se zgodi, zgodi po božji volji in odločitvi.

»**Naša vera prihaja iz ameriške zvezne države** Pensilvanije, kjer so nekateri prebivalci pred približno 130 leti začeli sami brati Biblijo. Ugotovili so, da tradicionalne vere ne učijo tega, kar je v njej zapisano, oziroma učijo na napačen način, zato so se odločili, da bodo resnico oznanili sami,« je povedal Janez Novak, odgovorni urednik literature Jehovovih prič, ki izhaja v slovenščini.

Njihova vera temelji na isti sveti knjigi kot druge krščanske vere, vendar se od njih precej razlikuje. Svojemu bogu pravijo Jehova, drugi kristjani ga imenujejo drugače, čeprav gre nedvomno za isto, judovsko-krščansko božanstvo.

Predsednik parlamenta Sadun Hamadi je izjavil, da grožnje ne bodo prestrašile nikogar. »Naše ljudstvo je enotno, **naša vera je trdna**, naše sile so mobilizirane in naše gmotne in duhovne zmožnosti so velike.«

Obe sta mi zelo všeč in sta v meni pustili velik pečat, zato se nočem odreči nobeni, ampak poskušam v slikah obe kulturi združevati v čimbolj enovito celoto. Poleg tega je za uporabo simbolov kriva tudi moja vzgoja, na **katero je močno vplivala islamska vera.** Ta vsem, tudi umetnikom, prepoveduje upodabljati rastline, živali in ljudi v obliki, kot naj bi jo ustvaril bog.

»**Vera nam prepoveduje;** no ja, včasih kdo že pije pivo, kadar je kakšna zabava, ampak to je redko.«

»Po Marijinem vnebovzetju nam je resnica o našem vstajenju in poveličanju še bolj domača, bolj spoznatna, razumljiva in sprejemljiva. **Naša vera temelji na Kristusovem vstajenju,** naše upanje pa na Marijinem vnebovzetju.«

Organizirano so začeli delovati leta 1863 v ZDA, ko so ustanovili svojo cerkev. Njeni začetniki so bili iz različnih verskih skupnosti, **skupna pa jim je bila vera v drugi Kristusov**

prihod. Zdaj adventistične cerkve delujejo v več kot 200 državah in imajo približno 12 milijonov članov.

Slovenski nadškof in metropolit Franc Rode je že na Brezjah opozoril na zaskrbljenost cerkve nad neevropskim obnašanjem Slovenije. Zato se je v soboto na Višarjah, kjer je somaševal z videmskim in celovškim nadškofom Pietrom Brollom in Aloisom Schwarzom, osredotočil na »evropsko družino božjih otrok«, v kateri »kljub velikim razlikam v preteklosti, ki so bile še posebno težke, **družni različne narode vera v istega boga**«. Pri tem se je navezal na besede Svetega Pavlina Oglejskega izpred 1200 let »o združevanju v imenu Kristusove ljubezni«.

Njegovo delo s patrom Milanom Kaduncem bodo nadaljevali domači katehisti; lahko da uspešno ali pa bodo tamkajšnji ljudje na krščanstvo docela pozabili. Slednje je možno, **kajti vera, ki jo podajata, za zdaj še nima prostora v zavesti povprečnega pripadnika** Tamberma. Pepi Lebreht - ki ta čas še vztraja v okolju brez elektrike, a s telefonom in internetnim priključkom (za izbrane), s hladilnikom na petrolej, s kokošmi in udomačeno srno - ohranja upanje. Ohranja ga z jasnim stališčem: češ praznoverje, iniciacija in poganski obredi, ki še vedno zapeljujejo tamkajšnjega človeka, s kulturnega ali sociološkega gledišča niso sporni, z religioznega so.

Odraščala je v družini, ki spoštuje krščanske vrednote, zato ni nič čudnega, **da igra vera zelo pomembno vlogo v njenem življenju**. Pred velikimi tekmovanji skoraj vedno odide po notranji mir v domačo cerkev v Kauhajokiju, v kateri se duševno pripravi na nastop.

Politika moči nikoli ne preneha. **Kultura in vera pa jo krepita**, četudi s tem ni mogoče pojasniti vsega. Poglejte zvezo med Turčijo in Izraelom.

Mnogi pomembni evlucijski biologi domnevajo, da je vera izraz univerzalnega človeškega nagona - da v nekem smislu obstaja skupina genov za vero v boga oziroma bogove. (Neki nevrolog celo trdi, da je našel ustrezen nevronske modul v senčnih režnjih možganov, ki je pri vernikih večji in aktivnejši; pretirana religioznost je značilnost nekaterih vrst epilepsije senčnih režnjev.)

Snobizem tako kot **vera poraja strah in upanje**. Je zaposlitev za poln delovni čas.

Ben Gurion in Moše Dajan sta bila po lastnih besedah ateista. **In vendar je bila vera uporabljena kot osrednji motiv** pri ustvarjanju teh držav v nasprotju z željami fundamentalistov. Džamat e islami in njemu podobne judovske organizacije so nasprotovale ustanavljanju obeh držav.

Tako je zato, ker si je ozemlje mogoče zagotoviti samo z zmago, ta pa gre tisti strani, ki kaže več složnosti in enotnosti ciljev. **Bog in skupna vera združujeta in usklajujeta srca ljudi.**

Kot je moč sklepati, je edini vir njegovega vedenja o onostranstvu vera v Kristusa in Sveto pismo. In mnogi verniki najbrž menijo, **da je vera dana kot božja milost.**

Če se resničnost ni ujemala s tem teoretičnim vzorcem obnašanja, smo rekli: »Toliko slabše za resničnost!« Čepprav so delnice večine podjetij ostajale nelikvidne, v najbolj črnem obdobju pa je padala celo vrednost nesporno dobrih in uspešnih družb (Leka, na primer), **je vera ostajala močna.** Prej ali slej bodo vlagatelji spoznali, da so slovenske delnice podcenjene, ko bodo padle ovire, pa bo denar iz tujine pridrl v potokih, je bilo upanje, ki je borzno srenjo hranilo kar nekaj let.

Kot je moč sklepati, je edini vir njegovega vedenja o onostranstvu vera v Kristusa in Sveto pismo. In mnogi verniki najbrž menijo, **da je vera dana kot božja milost.**

Kot je moč sklepati, je edini vir njegovega vedenja o onostranstvu vera v Kristusa in Sveto pismo. In mnogi verniki najbrž menijo, **da je vera dana kot božja milost.**

Freud pravi, **da vera v duhove izvira iz zlih** misli živih o umrlih. Iz sovraštva živih do umrlih.

Milijoni preživijo v nečloveških razmerah; **vera je njihovo edino zatočišče** - Zaupajo v boga, ki ga različno kličejo

Prevelika vdanost v usodo ali premalo odgovornosti za ustvarjanje lastnega življenja? **Morda pa je vera le njihova opora.** Le kako bi razumeli Indijce, ki živijo brez upora v trpljenju in bedi, pri tem pa jih spremlja celo neko nam neznano zadovoljstvo, ki ga mi v svojem udobnem življenju ne opazimo prav pogostokrat.

Nekje ima prav, npr. ko pravi, da »je za kristjana edini vir vedenja o onostranstvu vera v Kristusa in Sveto pismo«. Kar sledi, pa je le polovična resnica, namreč da »mnogi verniki najbrž menijo, **da je vera dana kot božja milost**«. Ne mnogi, temveč vsi.

Vsa druga verovanja tavajo v temi, ker nimajo nobenega, ki bi se bil vrnil iz onostranstva. Edinole **krščanska vera lahko pove nekaj zanesljivega o posmrtnem življenju** zato, ker izvira od Jezusa Kristusa, ki je vstal od mrtvih.

V nasprotju z utečenim mnenjem, da ima vsako verovanje svojega nosilca, avtor postavlja pred nas prav verovanja brez nosilca, brez subjekta; v nasprotju z mnenjem, da vednost opravi z neutemeljenim verovanjem, nam avtor kaže verovanja, ki vztrajajo kljub boljši vednosti, v nasprotju z njo in ki jih vednost celo krepi; v nasprotju z mnenjem, da so zavezujoča le verovanja, ki jih vzamemo za svoja, gre tukaj za verovanja, ki so strukturno pripisana drugim in ki jih držimo na distanci, vendar nas kljub temu ujamejo; verovanja, ki se jih ne zavedamo, jih nemara sploh ne opazimo, a vendar delujejo, in katerih vsebina nam uhaja. Tako je mogoče vzpostaviti ključno razliko, **kjer na eni strani stoji vera**, torej ona oblika verovanja, ki jo vzamemo nase, se z njo zavestno ponášamo in jo pripnemo na svoj jaz - tu gre za vero v smislu veroizpovedi (Bekenntnis), prepričanja, svetovnega nazora ipd. Na drugi strani pa stojijo verovanja (v množini), kjer je vera prej prazna vera, torej praznoverje (Aberglaube) in v katerih se kot subjekti ne moremo prepoznati.

Tako je mogoče vzpostaviti ključno razliko, kjer na eni strani stoji vera, torej ona oblika verovanja, ki jo vzamemo nase, se z njo zavestno ponášamo in jo pripnemo na svoj jaz - tu gre za vero v smislu veroizpovedi (Bekenntnis), prepričanja, svetovnega nazora ipd. Na drugi strani pa stojijo verovanja (v množini), **kjer je vera prej prazna vera**, torej praznoverje (Aberglaube) in v katerih se kot subjekti ne moremo prepoznati. V določeni perspektivični iluziji se nam dozdeva, da ta praznoverja obstajajo kot vera drugih - naivnežev, primitivnih ljudstev, ki jih še ni razsvetlil napredek civilizacije, a ta funkcija je nazadnje strukturna, mogoče jo je pripisati »naivnemu opazovalcu«, ki je le virtualna predpostavka in je ne uteleša noben dejanski subjekt.

Tako je mogoče vzpostaviti ključno razliko, kjer na eni strani stoji vera, torej ona oblika verovanja, ki jo vzamemo nase, se z njo zavestno ponášamo in jo pripnemo na svoj jaz - tu

gre za vero v smislu veroizpovedi (Bekennntnis), prepričanja, svetovnega nazora ipd. Na drugi strani pa stojijo verovanja (v množini), **kjer je vera prej prazna vera**, torej praznoverje (Aberglaube) in v katerih se kot subjekti ne moremo prepoznati. V določeni perspektivični iluziji se nam dozdeva, da ta praznoverja obstajajo kot vera drugih - naivnežev, primitivnih ljudstev, ki jih še ni razsvetlil napredek civilizacije, a ta funkcija je nazadnje strukturna, mogoče jo je pripisati »naivnemu opazovalcu«, ki je le virtualna predpostavka in je ne uteleša noben dejanski subjekt.

Supremat je tako predstava o poslednjih rečeh, veri, smrti, koncu sveta in bogu, in na vse te manifestativne iztočnice ponuja tudi povsem nedvoumne replike: vera v umetnost je absolutna in univerzalna, »gravitacija nič« kot njen elementarni algoritem je v njej »logično« (in igrivo) podaljšana v formulo o »obstoju« boga. **To je vera, ki jo je mogoče tako sprejeti kot zavrniti**, in edini relevantni dokaz zanjo je predstava kot taka, izvedena z vso predanostjo, vendar tudi z določeno mero distance in humorja; ob svetosti, ki jo postulira v obliki konstruktov, shem, rekvizitov, kostumskih dodatkov ipd., pa je zmožna asociiranja tudi na povsem vsakdanje »teme«, kot je npr. lopar za namizni tenis z odločilno luknjo. Estetsko in eksistencialno zaobjetje stvarnosti in njenih skrajnosti je pri Živadinovu končno vselej usmerjeno k enemu cilju: ritualizaciji lastnega bivanja in posvetitvi (ter posvečenosti) življenja kot takega.

Res je, da niso znana večja nasilja oz. takojšnja spreobračanja v islam; pri tem pa ne moremo spregledati ukrepov, ki so bili sicer manj nasilni (nasilni pa še vedno), dolgoročno pa učinkovitejši. Čeprav so krščanske vojske, **potem ko se je vera utrdila v Rimu**, pri podjarmljanju tujih ljudstev (severna in vzhodna Evropa) večkrat pokazale, da so bolj vdane Bogu kot njegovim zapovedim, je vendarle treba prav tu poudariti, da je bila uporaba takih metod vsaj načelno kršitev krščanskega izročila (pojdite po svetu in učite vse narode), medtem ko je bilo izvirno izročilo islama pobijanje »nevernikov« (dokler niso bili podjarmljeni) eno od osnovnih načel njihovega moralnega kodeksa. Kasneje so islamski teologi to krutost zelo omilili, nikoli pa je niso povsem zavrgli.

»Otroci se upirajo staršem. S proučevanjem islama ugotavljajo, **da vera dovoljuje svobodno izbiri partnerja**,« pravi Ahmed Versi, urednik londonskega časopisa The Muslim Times. »Od mladih Azijcev, rojenih v Veliki Britaniji, starši nemalokrat pričakujejo, da bodo vzeli

nekoga iz matične domovine ali celo iz iste vasi,« pravi 51-letni Versi, ki sta mu ženo izbrala mati in oče.

Velesile iz časov globalne vojne se v uničujoč spopad niso spustile prav zato, ker so bile racionalne vsaj v tem smislu, da si niso želele samouničenja. Al Kaida in palestinski mučeniki izkazujejo drugačno logiko, logiko, **ki jo omogoča nadvse živa islamska vera**, po kateri je samouničenje zgolj vstopnica v Alahov raj, uničenje »mimoidočih« pa tudi ni nikakršen zaviralni ozir, saj gredo nedolžne žrtve prav tako v raj (če pa so džauri, pač v džeheno, kamor tako ali tako spadajo). ZDA so se zavedele, da ima njihova »zahodna civilizacija« zdaj za sovražnika teroristično organizacijo, ki nima pomislekov, kakršni so zadrževali npr.

Pa s tem ne mislim reči, da islam ne bi bil enakovreden krščanstvu. Ne, **samo mlajša vera je in toliko bolj živa**, tako da so njeni pripadniki pripravljeni umirati in moriti zanjo - tako kot so bili za krščansko vero, preden se je upehala v boju z zahodnim racionalizmom in obiljem, pripravljeni moriti in umirati krščanski verniki pred nekaj kratkimi stoletji.

Tu vidim tudi nevarnost zaradi vpletanja vere. Pri tem je namreč pomembna tudi **vera, ki v arabskem svetu vpliva na veliko stvari**, lahko tudi na gospodarstvo. Če bodo arabske države solidarne z Irakom, lahko pride do večje nestabilnosti na tem območju.

Podložnik je vedel, kje bo živel na stara leta, kje bo pokopan. **Krščanska vera mu je zagotavljala**, da bo v nebesih skupaj z duhovnikom in gospodom. Freska Mrtvaški ples in drugi prizori Janeza iz Kastva v Hrastovljah natančno odslikavajo medsebojne odnose in dojemanje življenja v srednjem veku.

Ves pravoslavni svet je včeraj, na belo nedeljo Rimskokatoliške cerkve (RKC), počastil »glavni, prvi in najstarejši krščanski praznik, temelj in vrhunec krščanskega cerkvenega leta, vez s prazniki stare zaveze, središče gibljivih praznikov in temelj krščanske vere - pravoslavno veliko noč,« je v velikonočni poslanici zapisal patriarh Srbske pravoslavne cerkve (SPC) Pavle. V njej je tudi poudaril, da »ljudje brez vere silijo v duhovno slepilo« in kakor pravi apostol Pavel, »če ne verjamemo v Kristusovo vstajenje, **potem naša vera ni vredna ničesar**« in »tudi reforme v družbi niso nič vredne«.

Če obstaja kontinuum stopnjevanja med človeškim in nečloveškim, potem obstaja tudi znotraj človeškosti same. To bi neizogibno pomenilo osvoboditev najmočnejših iz spon, **ki jim jih**

nalaga vera v boga ali naravo. Po drugi strani bi preostanek človeštva zahteval le še zdravje in varnost kot edini možni dobrini, ker vsi višji cilji, ki so si jih nekoč zastavili, ne bi več obstajali.

Haecker spada v vrsto neotomistov (Jacques Maritain, Etienne Gilson), o njem je prvi pri nas pisal Edvard Kocbek, vendar mu nemški filozof ni bil blizu. Haecker je umrl mesec dni pred koncem druge svetovne vojne, **s prepričanjem, da vera v Evropi upada.**

Ta prevod se ne zaključi z uveljavitvijo božje moči, temveč z uveljavitvijo moči človeka-subjekta nad svetom. **Namesto da bi vera iskala Boga v svetu** - kje naj ga pravzaprav išče končno bivanje - **ga je prenesla v tako oddaljeno transcendenco**, da je isti Bog postal ravnodušen do sveta ... Svet brez Boga potemtakem ni proizvod filozofije, temveč proizvod teologije oziroma tiste vere, ki je postala metafizika, in tiste metafizike, ki ni drugo kot volja do gotovosti.«

Kristjani nimajo le preteklosti, ampak predvsem tudi prihodnost, menijo škofje. Po **njihovem jih lahko upanje oziroma vera privede skupaj v resnični edinosti** v Evropi.

Cerkve v Evropi so vse bolj prazne, **a vera še vedno sproža vroče debate** in tokrat se je v središču pozornosti znašla ustava EU. Zahteva, naj ustava vsebuje nekaj besed o povezanosti Evrope s krščansko tradicijo, je predsednika konvencije o prihodnosti Evrope Valéryja Giscarda d'Estainga napeljala na misel, da bi tako določilo vključil v ustavno preambulo.

Muslimanska vera pa nosi po prepričanju vseh sodišč do najvišjega v sebi posebno eksploziven naboj in zato je treba njeno navzočnost v javnih službah omejiti.

Tridesetletna Fereshta Ludin, ki se je v Nemčijo priselila iz Afganistana, lahko uči v zasebni šoli in celo v otroškem vrtcu, kakor je januarja pri nekem drugem primeru odločilo dortmundsko sodišče

Danes 46-letni Steven Greenberg je prvi gejevski ortodoksni rabin na svetu in pri njem so enako dobrodošli vsi ljudje, ne glede na spolno usmerjenost. »Pogosto je slišati, **da je za homofobijo kriva vera**, a pred stoletjem in več bi bil židovski rabin o homoseksualnosti rekel le to, da je eden izmed mnogih grehov. Homoseksualnost je postala tabu šele v sodobnih časih,« pravi Greenberg, ki živi v New Yorku s partnerjem, s katerim sta par že štiri leta.

Prosim, morda bi ga imel z veseljem. A spoštujem, kar zahteva od mene vera. Vera me je ustavila.

Prosim, morda bi ga imel z veseljem. A spoštujem, kar zahteva od mene vera. Vera me je ustavila.

Zlom SZ leta 1991 je spodbudil ponovni vzpon sibirskega poganstva, šamanska verovanja so zapolnila ideološko praznino, ki jo je pustilo 70 let komunizma. »Naša vera je ostala živa in zdaj lahko vsakdo, ne glede na etnično pripadnost, v Rusiji naredi, kar hoče. Bogovi so hoteli, da ohranimo izročilo, zato da ne bo več vojne,« pravi Erteči.

Takšna je vsaj podoba, ki jo ponuja javnosti. Predpostavimo lahko, da ne laže, ker mu vera to prepoveduje. Če reče, da verjame v obstoj iraških orožji za množično uničevanje, ni prav posebnih razlogov, da mu tega ne bi verjeli.

Niz mednarodnih sporazumov, ki temeljijo na kompromisu med različnimi mnenji, je doletela ista usoda. Racionalne argumente za ureditev sveta na podlagi kolikor toliko konsistentnih mednarodnih norm poseka globoka vera v to, da ima najmočnejši prav.

Religija je zasebna stvar, ki nima nič opraviti ne z državo ne s politiko. Sem musliman in dosledno izpolnjujem vse zapovedi, ki mi jih nalaga vera. Toda to je izključno moja zasebna stvar.

Oblasti smo dolžni biti pokorni, razum nam govori, da je tako za nas najbolje. Pravzaprav brez oblasti in zakonov in družbene pogodbe sploh ne bi bilo vrednot, ki jih uči vera, namreč pravičnosti in ljubezni do bližnjega, pa tudi ne kršenja teh vrednot, torej greha, saj vse to nastane šele z družbeno pogodbo, ta pa je stvar državnega prava. In zato je to pravo in njegov izvršitelj, »vrhovna oblast«, upravitelj pravičnosti in ljubezni do bližnjega, tudi religije.

Zaposleni v semiški tovarni se nasmihaajo tudi ob navedbah uprave, da je vidna njena trdna vera v prihodnost tovarne v tem, ker so v Semič pripeljali dva stroja za metaliziranje folij; delavci namreč ugotavljajo, da sta oba rabljena in tako stara, da so ju v Semiču komaj

usposobili za obratovanje, lastniki pa so ju morali odstraniti iz Berlina zaradi ekološke neustreznosti

Če bi skupina Saudijcev, Egipčanov in Jemencev Ameriko napadla letos, njihovi sonarodnjaki ne bi slavili tiho, ampak glasno, na ulicah. **Arabska identiteta napadalcev in njihova islamska vera bi vzbudila ponos, ne zadrege.**

Vsako vero so v zgodovini človeštva tako ali drugače izrabili za nasilne namene. **Tega ne povzroči vera**, to je nekaj, kar je v človeški naravi.«

Bistvo njegovih pogledov na življenje je bilo strastno stremljenje po nesmrtnosti. Po Unamunu željo človeka po posmrtnem življenju ves čas zanika njegov razum **in zares ga lahko zadovolji le vera**. Iz tega izhajajoče napetosti v njem povzročajo nenehno agonijo.

Toda v kakšnem okviru se ta načrt uresničuje? Ne v narodu, ki je osnovna organizacijska oblika na zahodu, temveč v religiozni skupnosti, **kajti vera je tista, ki združuje in tako ohranja identiteto**. Zato muslimani svojih nasprotnikov vse do modernih časov skoraj nikoli niso označevali z nacionalnimi imeni; zanje so bili preprosto - neverniki.

Po stoletjih moči in prevlade je s propadom osmanskega imperija za muslimane nastopilo obdobje ponižanja in podrejenosti. Ostal je občutek užaljenosti in nepravične usode ter - **vera kot izvir upanja in ponosa, ki je ponovno postala močno združevalno jedro**, bistvena opora skupinske privrženosti in stimulans za revolucionarno vrenje. Islam je ponudil jasne simbole in gesla za mobilizacijo množic, rodila so se radikalna gibanja, ki jih Lewis kljub nekaterim razlikam poimenuje s pojmom islamizem, da bi jih ločil od islama kot verskega in kulturnega sistema.

Nato je mir, predvsem pa svobodo in socialno pravičnost, zaželel ameriški celini. Evropski celini je zaželel, da bi bila **vera, ki je prežemala toliko generacij, še naprej vodnica** pri kovanju enotnosti evropskih ljudstev v pravičnosti in solidarnosti. Afričanom je zaželel, da bi bili deležni solidarnosti vsega sveta in da bi tudi sami premagali logiko konfliktov, doživeli gospodarski in socialni napredek.

Gospod Mlinarič (3. 10.) in še mnogi delate veliko napako: **vera temelji na brezpogojnem verjetju** avtoriteti. In če je avtoriteta (v osebi nadškofa) rekla, da demonstracij pred stolnico ni bilo - potem jih ni bilo in pika.

In me spomni nekdo prisotnih, da imajo v Limericku zato tako veliko cerkva in da so bile nekdaj zato tako polne, ker so se hodili ljudje tja pogret. **Ni jih grela vera, ampak** so greli drug drugega.

Mit o Slovencu katoličanu je povezan s kulturnim bojem, ki se je začel na prelomu stoletja. Jedrnato ga je izrazil v devetdesetih letih 19. stoletja najprej Anton Mahnič s stališčem, da sta si v duhu bližja nemški in slovenski liberalec kot verni in liberalni Slovenec, nato pa še leta 1912 Aleš Ušeničnik z besedami:»**Krščanska vera, ki jo imamo Slovenci**, je katoliška, torej za vse narode, vendar je kot tisočletna kulturna dediščina z vsem našim mišljenjem in življenjem tako tesno spojena, da nam je Slovenec-brezverec docela tuj in mu v ničemer več ne moremo zaupati.« (podobno tuj je bil seveda tudi Slovenec protestant). Prelom stoletja je (po Egonu Pelikanu) za slovensko katoliško elito pomenil pretres, saj je porast liberalizma rušil njeno predstavo o tem, da je vera osnovno gibalno družbe in da ima cerkvena elita po integralističnem načelu pravico in moč razsojati o vsem družbenem dogajanju.

Jedrnato ga je izrazil v devetdesetih letih 19. stoletja najprej Anton Mahnič s stališčem, da sta si v duhu bližja nemški in slovenski liberalec kot verni in liberalni Slovenec, nato pa še leta 1912 Aleš Ušeničnik z besedami:»Krščanska vera, ki jo imamo Slovenci, je katoliška, torej za vse narode, vendar je kot tisočletna kulturna dediščina z vsem našim mišljenjem in življenjem tako tesno spojena, da nam je Slovenec-brezverec docela tuj in mu v ničemer več ne moremo zaupati.« (podobno tuj je bil seveda tudi Slovenec protestant). Prelom stoletja je (po Egonu Pelikanu) za slovensko katoliško elito pomenil pretres, saj je porast liberalizma rušil njeno predstavo o tem, **da je vera osnovno gibalno družbe** in da ima cerkvena elita po integralističnem načelu pravico in moč razsojati o vsem družbenem dogajanju. To prepričanje, ki je temeljilo na narodnobuditeljskem delu duhovščine (tedaj skoraj edine slovenske inteligence) konec 18. in v 19. stoletju in na dejstvu, da je bila večina Slovencev krščena po katoliškem običaju, je trčilo na modernizacijske procese, ki jih je katoliški vrh želel obvladovati s starimi obrazy.

»Cerkve so bile na Kitajskem od nekdaj pripravljene na človekoljubne akcije. Tudi v provinci Shanxi so začele nune sprejemati 'aids sirote', vendar pa oblastem to ne ugaja, saj se bojijo, **da se bo na ta način širila vera**,« pravi Li Dan. Ko je stric, ki je tudi sam zbolel za aidsom, 12-letnega Shi Yutaoja iz vasi Shoumiao pospremil v na novo ustanovljeno šolo, je potihoma izrekel besede: »Izročam ga partiji in državi, da bi postal dober človek in jima služil...«

Dvorana je postajala pretesna za vse, ki so želeli opraviti molitev. Med približno štiri tisoč ljudmi je bilo nekaj otrok in nobene ženske, **saj tako veleva vera**. Sekretar islamske verske skupnosti v Sloveniji je sporočil, da želijo lep in prijeten praznik muslimanom v Sloveniji številni; med njimi vrhovni poglavar reis el ulema Mustafa Cerić, veleposlanik Turčije v Sloveniji, pa veleposlanik Kuvajta na Dunaju ter apostolski nuncij v Sloveniji nadškof Santos Abril y Castelló in številni drugi.

Tudi srbska Pravoslavna cerkev, ki meni, da bi morali v šolah poučevati izključno »njene nauke«, je zelo vztrajna s temi zahtevami in se sklicuje na primere v drugih državah. Kot da ne bi vedeli, **da se v nekaterih vera v šolah ni dolgo obdržala**. Tako je makedonsko ustavno sodišče odpravilo verouk v osnovnih šolah, ki so ga uvedli pred enim letom, in svojo odločitev - tako kot v komunističnih časih - pojasnilo z besedami, da je »cerkev ločena od države«.

Menjali so se država, režim, ideologija, razpoloženje je nihalo med evforijo in obupom, eni so iz nič postajali vse, drugi so vse zgubljali. **Vera je bila preganjana**, duhovniki so zginevali za mejo in v zapore. Ker škofa ni bilo iz tujine, potem pa je bil v odsotnosti tudi obsojen na dolg zapor in odvzem državljskih pravic, je bil Vovk kmalu povišan v pomožnega škofa, po predhodnikovi smrti pa v škofa.

Videti je, da se nekako vendarle strinjate z Einsteinovo mislijo, da je znanost brez vere hroma, **vera brez znanosti pa slepa**, saj najdete skupne točke med uradno medicino in komplementarnimi metodami zdravilstva.

Oba vidika se tam nenehno prepletata. V nedavno izdani knjigi Islam en crise (Islam v krizi) Bernard Lewis, znani strokovnjak za zgodovino muslimanskega sveta, ugotavlja, **da je vera vezivo** tudi v Organizaciji združenih narodov, kjer so se te države združile v arabski blok.

Kljub številnim podobnostim, ki povezujejo tri verstva bližnjevzhodnega porekla - krščansko, muslimansko in židovsko -, pa je najti tudi globoke prepade.

Niti v najbolj krščanskih evropskih državah religiji ni prizaneseno s kritiko, piše Lewis, islam pa je vedno in povsod nedotakljiv. Tudi v Franciji, državi izrazito laične usmeritve, smo priča nenavadnemu položaju: **katoliška vera nemo prestreza puščice kritike, muslimanska ob vsakem napadu vstane v silnem ogorčenju**. A dostojanstveniki Rimskokatoliške cerkve v Franciji islama nikakor ne zavračajo - kot je izjavil škof iz Poitiersa, ta ne sme postati izgovor za vse njihove notranje težave - vendar se, skupaj s predstavniki protestantske in pravoslavne skupnosti, odločno zavzemajo za zakon o laičnosti.

Kakor so v delu vsiljivi propagandni oglasi, pa je tudi veliko prijetno duhovitih ali ganljivih ali drugače močnih detajlov. **Iz nje veje vera mladega sveta** v dobro v človeku.

Poslej je svinina dvakrat na teden na krožniku zapornikov kazenske ustanove Fleury-Mérogis. Zaporniki, **ki jim vera prepoveduje uživati svinjsko meso**, morajo to prej sporočiti upravi in za njihovo prehrano je tistega dne ustrezno poskrbljeno - kar je navsezadnje mnogo bolj logično kot obratna pot, ki so jo francoski zapori ubrali prej, se strinjajo mnogi. Toda problem je globlji: po septembrskih terorističnih napadih na newyorški WTC so se francoski zapori pričeli polniti z islamskimi skrajneži.

Poskusi, da bi Jakoba in Pavla predstavili kot nasprotnika (te je še posebno spodbudil nemški reformator Martin Luter, ki je imel Jakobovo pismo za »mlatenje prazne slame«), so docela neutemeljeni. Čeprav so med obema piscema razlike, je Jakob v resnici igral vlogo posrednika med zagrizenimi Judi in Pavlom. Pavel ni nasprotoval spoznanju, **da je vera brez dobrih del mrtva**. Pripravljen je bil govoriti o Kristusovi postavi (gl.

Tudi demoni verujejo, a trepetajo.' Hočeš spoznati, prazni človek, **da je vera brez del neučinkovita**? Ali ni bil naš oče Abraham opravičen iz del, ker je položil svojega sina Izaka na oltar?

Ali ni bil naš oče Abraham opravičen iz del, ker je položil svojega sina Izaka na oltar? **Vidiš, da je vera sodelovala z njegovimi deli in da je šele zaradi del postala popolna**. Tako se je

izpolnilo Pismo, ki pravi: Abraham je verjel Bogu in to mu je bilo šteto v pravičnost, in imenovan je bil 'Božji prijatelj'.

Torej smo priča dveh uporab Abrahamove zgodbe v Pavlovih pismih in v Jakobovem pismu. Jakob poskuša z zgodbo popraviti izkrivljene predstave o Pavlovem evangeliju, po katerem naj bi bilo izpolnjevanje božje »kraljevske postave« stvar posameznikove odločitve, **saj ga odreši njegova vera**. Pavel je uporabil isto zgodbo iz 1 Mz 12 o božjem klicu Abrahamu, naj zapusti svoj dom in odide v kanaansko deželo, da bi popravil predstavo zagrizenih Judov, da se morajo nejudje dati obrezati in izpolnjevati Mojzesovo postavo, če želijo spoštovati Boga. Jakob in Pavel popravljata različna napačna razumevanja pomena ključne Abrahamove zgodbe v 1 Mz 12.

Če ni, potem ni človek, vreden spoštovanja. **Če mu to preprečuje njegova vera**, potem tudi ta vera ni vredna spoštovanja.

Če ni, potem ni človek, vreden spoštovanja. **Če mu to preprečuje njegova vera**, potem tudi ta vera ni vredna spoštovanja.

V imenu različnih ver je bilo v zgodovini človeštva povzročenega že veliko gorja. Vendar **kadar se vera povezuje z nasiljem**, gre za zlorabo vere. **Nobena vera, ki temelji na resnični duhovnosti, ne bo pozivala k nasilju**.

Kakor koli že, bil je idealen sin svojega materialističnega časa. **Časa, v katerem je gospodovala naivna vera** v vsemogočnost znanosti in v neizogiben razvoj do dokončnega spoznanja vseh dogajanj v naravi.

Islam ima težave z njo, ker je dopustil, da so jo moški privatizirali. To je absurdno, pravi Chebel, saj je islam izvorno čutna **vera, ki priporoča ljudem, da polno živijo svoje zemeljsko življenje**. Sam prerok je trdil, da je na tem svetu ljubil ženske, dišave in molitev, imel je devet žena v haremu in je 29 noči zapovrstjo preživel s svojo koptsko ženo Marjo.

Ker pa pridružitve združeni Evropi nima samo dobrih strani, je treba krepiti zdravo narodno zavest, ljubezen do domovine, voljo in veselje do življenja ter medsebojno povezanost in solidarnost, menijo škofje. Pastirsko pismo so končali z besedami blaženega A. M. Slomška,

ki naj vernike utrjujejo v zvestobi Bogu in domovini: »**Sveta vera bodi vam luč**, materni jezik pa ključ do zveličavne narodove omike.«

Hrvatje so na svoji strani zgradili frančiškansko cerkev z gromozanskim zvonikom, ki je menda za dva metra višji od zvonikov zagrebške stolnice. Verska obeležja so na vsakem koraku, **saj je vera globoko zasidrana v ljudeh**. »Hercegovina je zame sveta dežela

Vam je žal za izgubljeno vero? Ali pogrešate gotovost, tu in tam tolažbo, upanje, **ki ga daje vera**?

Tole poudarjanje spoštovanja vere me kar precej začudi, kadar ga izrazi človek, ki je kolikor toliko intelektualno razvit in bi potemtakem moral vedeti, da je vsaka religija plomba na možganih. Res da se kdaj izjemoma tudi meni zgodi, da srečam koga, ki je veren, pa mu kljub temu naklonim nekaj spoštovanja, ker sicer ni slab človek; **da bi pa bila katera koli vera kar sama na sebi vredna apriornega spoštovanja**, ta se mi zdi pa le malce prehuda.

Dobrodelnost dr. Cukamotu zapoveduje vera, a je kljub kar precejšnjim vsotam, ki jih vsako leto namenja skladu, izjemno skromen in mu pozornost medijev niti najmanj ne godi. Svojega obiska v Sloveniji nikoli vnaprej ne napove, temveč ponavadi pokliče in sporoči, da je tu, so na SZF opozarjali že pred njegovim prihodom.

Gospa, samo na realna tla stopite in uradno izstopite iz svoje nereligiozne religije. **Vaša vera v nevero je res zelo nestrpna**, v današnjem žargonu bi rekli, da ste nereligiozni verski skrajnež.

Problem je le vera v besedo, v moč besede. Pogosto **čutim, da ta vera v meni peša**. Zato pa tembolj potrebujem tisto brezumno - dobessedno: brez-umno predanost melodiji jezika, tuji misli, tujemu podobju.

Kaj uči ta vera?

Nova zaveza kot dokument je namreč nastala po meri in za potrebe rimskega imperija - Rimljani si v njej umijejo roke, vso krivdo pa naprtijo Judom. Film nam zato prodaja nasilje in antisemitizem, medtem ko **vera v njem nima prave cene**.

Saj ni pomembno, ali jih je tokrat ta kratko potegnilo petstotisoč ali več, pomembno je stanje duha med ljudmi iz Posočja, ki je porazno. **Vzeta jim je vera**. Morda se zato nekam preveč obotavljajo pri prijavljanju škod in se, utrujeni od najmanj štirih preizkušenj v naravnih nesrečah (furlanski potres, velikonočni potres, mangartski plaz in nedavni ponedeljkov potres), skrivajo v luknje svoje žalosti in razočaranja nad vsebino državne pomoči.

Evropske konvencije za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ni podpisal, saj jo lahko samo polnopravne članice Sveta Evrope, kljub temu pa bi bilo seveda pričakovati, da jo upošteval in uresničeval. Po svoje tudi zaradi visokih moralnih načel, **na katera prisega krščanska vera**.

Obtoženec je spolne zlorabe zanikal in trdil, da je včasih katero le malo potrepljal, nasilje nad otroki pa je opravičeval s trditvijo, **da mu to dovoljuje muslimanska vera**. Po izreku sodbe je bilo očitno, da doslej nekaznovani obtoženec svojih dejanj ne dojema kot nekaj nedopustnega.

Kdor ne pozna mode svojega časa, je neveden na področju, kjer je za poučenost potrebno silno malo. Ralph Waldo Emerson v svojih dnevnikih poroča o ženski, ki mu je rekla, da »občutek, da si dovršeno oblečen, zbujajo **notranji mir, kakršnega vera ne more dati**«. To je morebiti pretirano, a če imaš občutek, da si oblečen moderno, ne da bi bil suženj mode, veš, da živiš v skladu s svojim časom.

Res je, da se ljudje veliko sprašujejo, bojijo se, da jih bo pregnalo od tod, to je normalno.

Toda vera ostaja. Tukaj so vajeni trpljenja in odrekanja.

Najobsežnejši del je posvečen religiji, bogovom, koledarju in horoskopu. **Vera je prežemala vse plati življenja**. Vse dejavnosti, tudi trgovanje, politiko, družbene dogodke, so usmerjali horoskopi, prerokbe, astralni cikli in rituali, ki so jih vodili duhovniki, izredno močna in spoštovana družbena skupina.

V Rimu so bili razstavljeni tudi obeski, povezani s horoskopom - Azteki so verjeli, da imajo ljudje, rojeni v določenem znamenju, pripadajoče lastnosti. **Njihova vera je temeljila na**

sozvočju z okoljem in naravnimi silami, naravo so pogosto upodabljali v umetnosti, v naturalističnem slogu.

Vsekakor je treba vedeti, da vera v Boga ni odvisna samo od inteligence in kulture posameznika, kajti vera je prisotna na vseh stopnjah intelekta in kulture. Albert Einstein, genij vseh časov, je izjavil, da veruje v osebnega Boga, medtem ko lahko človek na veliko nižji intelektualni stopnji ne veruje.

Skozi te hribe so od nekdaj vodile velike karavanske poti, ki so povezovale dolino Nila z cvetočimi kraljevinami v Centralni Afriki. Po njih je razmeroma zgodaj prispela muslimanska vera in pomagala razviti sultanat, ki je obstajal neodvisen vse do leta 1916, ko je bil vključen v britansko egipčansko kondonomijo. Domačini iz afriških staroselskih plemen Fur, Mesalit in Zagawa so zato drugače od Nub, ki so v izoliranih gorah Južnega Kordofana ohranili animizem ali v kolonialnem obdobju sprejeli krščanstvo, skoraj vsi muslimani.

Mi je bila vera vzeta

Tudi Danteja, očeta italijanskega jezika, obravnava povsem po svoje. Vzela ga je s piedestala pesniške nedotakljivosti in kolikor mogoče preprosto pojasnila ozadje njegovega dela, ki ga sestavljajo vera, umetnost, arhitektura, kozmologija, teologija in zgodovina.

Njihova preprosta in neskvarjena miselnost jim narekuje, da so za življenje dovolj skromna hrana (njihova alfa in omega je seveda riž, gojijo pa še sladkorni trs in kokos), obleka, ki jo iz bombaža sešijejo sami, in skromen dom, za katerega prav tako poskrbijo z materiali iz narave in združenimi močmi. Sestavni del vsakdanjika prebivalcev je tudi vera; na večini otokov je budistični tempelj, v katerem skoraj vsak moški preživi vsaj nekaj mesecev življenja, ponavadi pred poroko ali drugo pomembno prelomnico. V tem času upošteva približno tristo strogih budističnih pravil, denimo, da lahko do poldneva zaužije le hrano, ki so mu jo v njegovo posodo dali ljudje v jutranjih urah, po poldnevu pa ne je ničesar več.

Na zgodovino Lurda pa je najbolj vplivala ozdravitev domačina Louisa Bourietta, delavca v kamnolomu, ki je v eksploziji izgubil vid na desno oko. Njegove besede »Povrnjena vera je pomembnejša kot povrnjen vid« so vklesane v spomenik v Lurdu.

Ker vera za Cerkev temelji na razodetju in dogmi, ne na čudežih. Pravila so stroga, preverjanje pa dolgotrajno - v prihodnosti bo zaradi napredka medicine trajalo še dlje.

Mormonska vera uči, da se je 21. septembra 1823 njenemu ustanovitelju Josephu Smithu pri osemnajstih letih prikazal angel Moroni in mu zaupal, da je izbran za obnovitelja božje cerkve na zemlji. Štiri leta pozneje mu je pokazal grič Cumorah pri Palmyri v današnji ameriški zvezni državi New York, kjer je kakih štirinajst stoletij pred tem kot zadnji izmed starodavnih prerokov zakopal zlate plošče, na katerih je bilo povzeto vse znanje o starodavnih ameriških ljudstvih in prerokih.

Ta novi dejavnik identitete pa zahteva enako lojalnost, predanost in pripravljenost umreti zanj, kot jo je poprej zahtevalo pleme. Etični ideal murawwe - pogumnosti v boju, lojalnosti, močatosti, ideal herojskega in neustrašnega bojvnika, je v islamu ohranjen, **vloge najviše dobrine in vrednote, ki jo je treba braniti za vsako ceno in za katero velja brez pomisleka žrtvovati lastno življenje, pa v islamu ne igra več plemo, pač pa vera in verska skupnost.**

Menim, da ni dobro, **da nas vera razdvaja**. Tako malo nas je, morali bi biti bolj povezani, sicer nas bo v tem globalnem svetu slej ali prej pobralo.

Verske institucije delno iz fanatizma (voditelj Opus dei), predvsem pa iz čisto navadnega človeškega pohlepa in posledične nemoralnosti spodbujajo verovanje, ker imajo od tega korist in »službo«, če hočete. Pri vsej polemiki me moti to, **da se vera v mnogih pojavnih oblikah vsiljuje vsem (verouk v šole!) in, ponavljam, svoje usluge zaračunava vsem.** Toliko nevedni pa menda niste, da tega ne bi vedeli, ali pa?

Po sporih o občutljivih vprašanjih porok istospolnih partnerjev, prekinitve nosečnosti in prepovedi avtomatskih pušk je izpraševalec predsedniška kandidata popeljal na bolj osebna tla. **»Molitve in vera me ohranjajo, v viharjih predsednikovanja z njimi prejemam notranji mir,**« je predsednik Bush bolj vzneseno kakor nekdanji ministrant Kerry opisal svojo duhovnost. Demokrat pa si je pridobil več naklonjenosti poslušalstva, ko je predsednika Busha, izpraševalca Schiefferja in sebe prištel med srečneže, ki so se dobro poročili.

Milena Zupančič in Ivo Ban sta z odlomkoma iz Svatbe priklicala v spomin Šeligovo »kasparhauserjevsko« dramsko pripoved o dveh »božjih otrokih«, nato pa za hip ponovno oživila tragično usodo revolucionarke Ane, junakinje Šeligove istoimenske »politične« drame, katere »**vera in upanje sta rasli na nič**«. Marijana Breclj, Milena Zupančič, Zvezdana Mlakar in Petra Govc so kot zboristke v prizoru iz drame Kamenje bi zagorelo –

»Pa nisem nikakršen Casanova, iskal sem le tisto pravo ...« pravi. **Tak tempo menjavanja zakonskih družic mu je omogočila vera**: ločitev je v islamu razmeroma lahka in nikoli mu ni bilo treba plačevati alimentov. Saj jih tudi ne bi bil mogel!

Položaja ženske v islamskem svetu ne določa samo vera, temveč, pravi dr. Karčić, tudi običaji in tradicija. Toda ali niso slednji tesno povezani z vero?

Racionalna vera je vera v človeka, če nimaš zaupanja do človeka, če ti ljudje ne verjamejo in te ne spoštujejo, ne moreš napraviti nič. **Racionalna vera pa sproža iracionalno vero** v nekega boga, katerega koli. Vsak od nas si na začetku hoče prerezati žile, joka, ker je izgubil mamo pa očeta, to so popolnoma normalne stvari, ampak z rešilnima bilkama, ustvarjalnostjo in vero, lahko preživi in življenje osmisli.

Izobraževalne ustanove so prav tako tesno povezane z vero, podobno so bile tudi v zahodni civilizaciji prve šole verske. V islamski tradiciji obstaja še svojevrstna skupina humanitarnih institucij, ki resda niso verski objekti, **a njihovo gradnjo veleva vera**: bolnišnice, kjer so bolnikom trpljenje lajšali prostovoljci, ki so se žrtvovali v imenu vere (tudi tu lahko potegnemo vzporednice s srednjeveško Evropo), musaferhane - nekakšni brezplačni hoteli, kjer se je popotnik lahko okrepčal, ne da bi mu bilo za to treba plačati; imaret ali javna kuhinja.

S profesorjem Bavconom se strinjata, da naj bi to sicer veljalo, vendar je vprašanje, ali vse kulture enakopravnost razumejo na enak način. »Islamska **vera ima na primer drugačen odnos do žensk** in svoje stališče tudi suvereno zagovarja.« Dr. Šelihova verjame, da bi islamska filozofija, tudi če bi odmisllila ves kontekst in se zatopila v samo bit vloge ženske, prišla do zaključkov, ki ustrezajo tradicionalnim islamskim vrednotam v zvezi z ženskami.

Na moj odgovor, da ne vidim razloga, da bi sedanja oblast preprečila uresničevanje z ustavo zagotovljenih verskih pravic, se je usul plaz stereotipov iz predvolilne kampanje Slovenske ljudske stranke: To bo center terorizma in preprodaje drog! **Naša vera bo ogrožena!** S kakšno pravico na našem ozemlju gradijo tuj verski objekt, naj ga kar pri sebi!

Politične težnje in težnje po upravljanju z ljudmi se kažejo tudi skozi propagiranje zla. **Ko se je krščanska vera širila po Evropi, je avtohtona verovanja odpravljala s tem, da je njihove simbole inkriminirala.** Simbolne upodobitve, kot sta kača ali kozel, ki se danes pripisujeta hudiču, so bile v predkrščanskih religijah znak pozitivnih vrlin.

Vera kot nasprotje strahu, **vera, ki sovražne sile poskuša spremeniti** v prijateljske, sušo v dež, bolezen v zdravje, lakoto v lovsko srečo, strah v zaupanje. Strah je eden od stebrov zgodnjih religij, hvaležnost drugi.

Vera ima veliko centrov moči. Najprej so bili v votlinah, izvirih, drevesih, gajih.

Postali so svetišča, »popek sveta«, kot »omfalos«, skala, ki je stala sredi Apolonovega templja v Delfih, prevlečena z mrežnim reliefom, ki morda lahko zadrži njegovo dobro energijo. **Vera prebiva na gorah,** kot je Kailaš v Himalaji, nenavadni piramidi iz skalovja in ledu, ki jo imajo verni hindujci za os vesolja in sedež bogov. **Vera prebiva na gladini tajskih rek,** ki ob novembrski polni luni nosijo k morju čolničke s svečami in kadilom in odnašajo breme slabe karme.

Vera prebiva v majhni spominski kapelici v Altöttingu, natrpani z zahvalnimi slikami za čudeže, ki so se že zgodili, in priprošnjimi slikami za pričakovane čudeže. **Vera je vreščava in tiha, globoka in naivna, ima razne zapovedi, molitve, obraze in like.**

Morda veri ponuja novo prihodnost prav odprava cerkva in osvoboditev iz ozkih konfesionalnih omejitev. »**Vera se bo silovito razplamtela,**« napoveduje berlinski teolog Hartmut Zinser. Prav gotovo tudi zaradi tega, ker vedno več ljudi za vsemi oblikami vere išče eno samo vero.

Tam, kjer je en predmet, ne more biti noben drug. **Kjer prevladuje ena vera, ni prostora za nobeno drugo.** Kjer eden raste, se mora drugi umakniti.

Največja ovira tako ostaja (drugačna) vera. Je turški islam kompatibilen z »EUizmom«?

Tako so baptisti zaradi zagovarjanja samo čistega svetopisemskega nauka brez tradicije postali nezaželeni. **Vera Krščanske baptistične cerkve temelji izključno na Svetem pismu.** Tradicijo in religijo sprejemajo le takrat, ko nista v nasprotju z učenjem Svetega pisma in ko sta sprejemljivi za čas, v katerem živijo.

Zato potrebujemo Cerkev - občestvo.« V Cerkvi vernike vzgajajo, da naj bi **vera človeku kot svobodnemu bitju s svobodno voljo in razumom kazala pot,** na kateri naj se pravilno odloča. Da naj bo najprej sam v veri trden in v življenju pokončen, da bo družba, v kateri živi, z njim zadovoljna in Cerkev, katere član je, ponosna.

Ljudje, prizadeti zaradi strahotnih izgub, so v grozi zaradi vsega, kar so preživeli, in v strahu, da se bo cunami vrnil, na številna vprašanja kar sami odgovarjali: V božjem imenu. Nekateri so tragedijo razumeli kot kazen, s katero je vsemogočni prizadel ljudi zaradi njihovega neprimerne vedenja, drugi so vztrajali, da je to božja preizkušnja, ki bo pokazala, **kako trdna njihova vera**. Nihče pa ni mogel pojasniti, katera višja sila je bila lahko tako zelo neusmiljena do otrok.

Res so verjeli, da bo Irak kot Pariz leta 1944, da bo prebivalstvo metalo rože pred noge ameriških zavojevalcev. **Ta vera je temeljila na popolnoma napačni zgodovinski primerjavi;** namesto z drugo svetovno vojno bi morali Irak primerjati s križarskimi vojnami, ko krščanski zavojevalci niso bili dobrodošli - milo rečeno. Ne vem, kaj sploh preostane Georgeu W. Bushu.

Odpirajo podružnice z arabsko govorečimi - Posebna posojila za muslimane, **ki jim vera prepoveduje plačevanje obresti**

Hkrati je bil eden redkih, ki je bil pripravljen potovati na jug države. Ker je musliman, **mu njegova vera ne dovoljuje verovati v astrologijo,** ki je pogosto najpomembnejši vir informacij za večino budističnih Singalov. Naj bodo praznoverni ali ne, dejstvo je, da ljudem še vedno ni jasno, kaj se je zgodilo in ali se bo katastrofa ponovila.

»Demokracija predvideva pluralizem mnenj. Kako lahko družbo, ki ji vlada vera, prepričaš, da je vse relativno,« je na vprašanje o političnih spremembah v Saudovi Arabiji odgovoril Mašri al Zajedi, ki se je iz podzemlja islamskih skrajnežev preselil v novinarsko pisarno. »Približevanje sodelovanju v političnem procesu ni prvi korak

V puberteti sem se religiozni praksi odtegnil, vendar ostal veren. Ko je udarila bolezen, je vera izpuhtela sama od sebe, da se skoraj nisem zavedel. Sedaj tipam do Boga, pa ne zato, ker bi se mu hotel prikupiti iz strahu pred smrtjo, ampak ker bi želel, da bi življenje imelo nekaj etičnega smisla.

Mnogi domačini pravijo, da jih hočejo zahodne vlade samo izkoristiti. Po nekaterih anketah dve tretjini Iračanov menita, da njihova vera ne podpira nevladnih organizacij.

Parsifal s svojo glasbo prevzame vsakogar, ki v njem vidi in občuti slavnostno odrsko igro ali sakralno dramo. Ni treba, da je verujoči, ker je glasba kot vera, sporoča svojo odrešujočo moč očiščenja.

Kljub fizični ločitvi od duhovnih somišljenikov marrani niso postali nič dovzetnejši za zahteve svete inkvizicije. Judovska vera je ostala globoko ukoreninjena v njihovem življenju, svoje izročilo pa so posredovali tudi naslednjim generacijam. Mnogo marranov se je sčasoma vendarle odločilo za odhod iz Španije, večinoma v druge zahodnoevropske države in v severno Afriko.

Do znanstvenih dognanj so verniki zadržani oziroma jih priznavajo do določene meje. »Vera v Boga ne temelji na fizikalnem poskusu, ampak na osebnem stiku z Njim, in pot do vere ni enaka poti do znanstveno preverljivih izsledkov,« je zapisal Rudi Koncilija v uvodniku zadnje Družine.

Vsaka ideologija, ki je dišala po totalitarizmu in zavirala razvoj notranjega jaza, se mu je upirala in jo je radikalno zavračal. Tudi sama vera, ki jo je prejel na kmetih, je počasi usihala in ustvarjali so se dvomi. Predajal se je novim in novim knjigam ter iskal Ariadnino nit, s pomočjo katere bi prišel iz labirinta negotovosti.

Skrajni čas, saj je bil socialistični zakon zastarel že ob nastanku. Medtem pa se je marsikaj spremenilo: vera ni več preganjana, pojavila so se nova religiozna gibanja, razmerja moči so se spremenila. Prav to pa zadevo zapleta

Vera se je že zdavnaj globoko ukoreninila v njenem življenju, pove, molitev ji je bila zmeraj v največjo oporo. Ko jo obiščemo v njeni sobici, sedi ob oknu in stiska dlani - ko jih razpre, zdrsi čeznje rožni venec.

Prvi upor proti okupaciji pa so vodili Arafatovi nacionalisti, ki niso imeli nobenega talenta za pridiganje božje volje. Zanje so bili Palestinci narod, ki se bori za osvoboditev, **vera pa nazadnjaška ovira na poti k državi**.

. Če ni, potem ni človek, vreden spoštovanja. **Če mu to preprečuje njegova vera, potem tudi ta vera ni vredna spoštovanja**

A tudi katoliška cerkev skuša slediti demografskim gibanjem in gradi nove objekte v urbanih območjih. Za muslimane, **ki jim vera zapoveduje moliti** petkrat na dan, je ključnega pomena imeti verski objekt v bližini, razlaga Leschi, ne moremo jih odpraviti s katedralo, kamor se bodo zgrnili enkrat na teden. A kljub nagli rasti število džamij po mnenju muslimanskih skupnosti ne dohaja potreb, zato so ustanovili fundacijo, ki zbira zasebne prispevke za gradnjo verskih objektov, pogosto iz premožnih islamskih držav.

Ni pa prepovedal izvoza romana, tako da je kasneje izšel v Libanonu. Cenzorje in skrajneže je razhudilo dvoje; da si je sploh upal prikazovati življenja velikih prerokov, saj **vera to prepoveduje**, nato pa, da jih je prikazal kot bedne slehernike. Mahfouz je sicer vztrajal, da je treba roman brati skozi politično in ne versko optiko, in to je vsekakor možno.

S svojim vprašanjem se obrne na šejka in njegov odgovor se imenuje fatva, ne glede na to, kakšen je. Kadar bi lahko prišlo do tako hude obtožbe, kot je brezboštvo, pa je postopek bistveno bolj zapleten, **kajti vera določa, da se ima obtoženi pravico braniti**, in sicer pred sodniki in teologi, ne pred ulico. Ampak nekemu je bila šejkova izjava očitno dovolj - leta 1994 je Mahfouza med jutranjim sprehodom večkrat zabodel v vrat

Ker ni slepo verjela? Ali pa **zato, ker njena vera ni bila dovolj močna?**

Mlade je zbiral okrog sebe njegov predhodnik Wojtyła, ki se je zavedal, da lahko samo tako znova evangelizira Evropo in se z evangelijem vrne v kraje in dežele drugod po svetu, **kjer je bila katoliška vera izrinjena na rob**. Na mladih gradi tudi Ratzinger, ki se je sekularizirane Evrope lotil kot svojega glavnega cilja in naloge.

Legazpi je v letih 1568 in 1571 zavrnil dva napada Portugalcev in z lahkoto premagal slaboten odpor Filipincev. Muslimani na južnih otokih so se španski oblasti upirali vse do 19. stoletja, na Luzonu in **drugih severnih otokih pa je imela muslimanska vera šibko podlago**. Zato sta Legazpi in njegov kaplan Andrés de Urdaneta zlahka uveljavila krščanstvo, ki se je izkazalo za njuno najbolj trdoživo dediščino.

Velika skrivnost Rima pa ni bila intelektualna, ampak organizatorska, rimsko pravo je bilo zelo praktično, prav tako njihova sposobnost, da so se učili od drugih kultur, da so prevzeli njihove najboljše lastnosti. Te sposobnosti se je navzela tudi rimska cerkev, **ko pa se je krščanska vera selila proti severu, je prevzela mistiko severnih germanskih in britanskih ljudstev**. Čutenje je v Rimu drugačno kot v gotskih kulturah, tu je bolj pesniško, bolj intelektualno.

Adlerjeva ni govorila o oboroženem odporu, čeravno je poudarila, da **židovska vera ne prepoveduje streljanja na Žide**, če ti rojake silijo v nevarnost. »Naš namen je vojsko spraviti ob pamet,« je dejala.

Ker je lažje gojiti nestrpnost kot odprtost in skrb za bližnjega, na polju vere ali drugod, je treba tistega, ki od večine odstopa, zakonsko zaščititi. **Kadar pa vera ni več glasnica etike in sočutja, je vprašanje, koliko je v njej še duhovnega**. Zgodovinsko gledano je verski pluralizem najboljša preventiva proti verski nestrpnosti in verskim vojnam; harmonično sožitje razlik je najboljše zagotovilo miru.

In zdaj, ko je izgubil tisto intelektualno dostojanstvo, ki ga je morda še imel, ko je nastajal; zdaj, ko nihče več ne verjame neoliberalnemu govoričenju o svobodi in zatrjevanju, da nebrzdano bogatenje posameznikov prinaša blaginjo vsem; zdaj, ko je jasno, da ima krčenje države katastrofalne posledice za izobraževanje, zdravje in socialno varnost, ter tudi, da fundamentalistično sproščanje tako imenovane individualne pobude in spodbujanje

tekmovalnosti še dodatno razkrajata družbeno solidarnost; zdaj, ko postaja očitna degradacija okolja, ki jo povzroča svobodnotržni ekstremizem; zdaj, ko ni postavke v neoliberalni veroizpovedi, ki bi ne bila predmet kritike; zdaj, ko lahko vidimo ruševine in grobove, ki jih je neoliberalizem pustil za sabo v Latinski Ameriki in ko njegove nekdanje žrtve odločno zavračajo nove neoliberalne uverture; zdaj, ko so se razblinili gospodarski čudeži od ZDA do jugovzhodne Azije; zdaj, ko celo apostoli neoliberalnih reform v Vzhodni Evropi postajajo kritiki neoliberalizma - zdaj si hočejo neoliberalizem prizadejati Slovenci. **Vključili bi se radi v cerkev, katere vera je mrtva.** Nekaj svečnikov tega kulta bo nekaj časa uživalo slavo in moč, peščica takih z bolj volčjo naravo se bo okoristila (na račun tistih, ki so bolj ovce), s kolektivnega vidika - o skupnem dobrem pač ni mogoče govoriti - pa se vse to še najbolj sklada s poudarjenimi samomorilskimi nagnjenji tega naroda.

Danes s porivanjem vere v vse kote in podstrehe dela veri kaj slabo uslugo. Vera je intima, **vera je v duši,** ne pa za parlamentarne govore, je osebna stvar vsakega posameznika! Vera ni v dolgem jeziku, temu pri nas rečemo tercijalstvo!

Sionizem je bil posvetno gibanje. Kdaj in kako **je v njem prevladala vera?**

Vsi samostani so bili ponovno zgrajeni, denar je tudi za restavriranje. **Poleg tega je bila takrat vera preganjana** v vseh predelih Kitajske. Dokaz za novo svobodo religije je, da je zdaj preveč mladih Tibetancev, ki bi hoteli postati menihi.

A tako je tudi z Danci, čeprav Fadel doslej z njimi ni imel slabih izkušenj, komunikacija, še zlasti z izobraženimi, poteka brez težav, z danskimi prijatelji in kolegi se dobro razume. **Njegova islamska vera zaradi bivanja v tej državi ni ogrožena.** Moli, recimo, lahko v kateri od 60 molilnic, kolikor jih premore Danska.

Ljudje ga z določenimi obredi pomagajo premagovati. Ljudje, ki so živeli od zemlje, si tega niso upali opustiti, **zato stara vera ni izumrla.** Še leta 1607 je bil zato ljubljanski škof Tomaž Hren prisiljen v pridigi omeniti stare bogove: Lado, Plejna in Poberina.

Vera je v Maroku znova zapovedana. Koran požirajo ravno mladi, izobraženi Maročani.

Seveda ne manjka vodnjak, islamski simbol raja. **Vera prepoveduje upodabljanje človeških podob**, zato so stebrišče in strop hiše odeti v okrasne geometrijske in rastlinske vzorce.

Washington - »**Naša vera nam prepoveduje posest jedrskega orožja**,« je še septembra v intervjuju za Washington Post izjavljal iranski predsednik Mahmud Ahmadinežad, toda ameriška vlada mu ni verjela niti takrat niti pred dvema letoma, ko se je evropska nemško-francosko-britanska trojka začela pogajati s Teheranom. Zadoščenje, da so najverjetneje imeli prav, pa je povsem zasenčila dilema, kaj zdaj s skoraj sedemdesetmilijonsko državo, v kateri - tako kakor v Iraku ali Afganistanu - (še) ne morejo ravnati po svoje.

Prepričana je, da je njeno življenje dokaz, da jo nekdo vodi in stoji nad njo. »**Vera mi pomaga, da v življenju vidim lepe stvari** in tudi hude vzamem kot take, ki bodo hitro minile.« Tako tudi vprašanje o tem, ali bo javnosti kdaj poskušala predstaviti svoj obsežen ustvarjalni opus, ostaja prepuščeno prihodnosti.

Islamski svet se danes sooča z velikansko, neizogibno težavo: po stoletjih **v vodilni vlogi je ta vera duhovno okostenela**. Njen odhod s svetovnega odra je zapleten proces.

Evropa (Zahod) in arabsko-islamski svet pojmujeta vero zelo različno. V Evropi se je krščanstvo z razsvetljenstvom, s krvavo izkušnjo verskih vojn, s postopno modernizacijo na vseh področjih preselilo v zasebno sfero, **država in vera sta se ločili**, družba množično sekularizirala. Odnos do vere, tudi lastne, je postal manj občutljiva stvar, strpnost do različnih religij pa večja.

Podobno kakor ta teden počne Bush, se je tudi Chirac z Manmohanom Singhom - ki je tudi sam sikh in nosi turban, **saj njegova vera nalaga moškim, da se ne smejo striči** in hoditi razoglavi - pogajal o krepitvi partnerstva. Poleg vseh drugih občutljivih tem, kakršni sta indijski jedrski program in odnosi New Delhija s Teheranom, je bilo pomemben preizkus francoske odprtosti do Indije tudi vprašanje, zakaj indijskemu jeklarskemu magnatu ni dovoljeno kupiti največje evropske jeklarne Arcelor. Mittal, last indijskega milijarderja Lakšmija Mitala, je ponudil najvišjo vsoto - 23 milijard dolarjev - ki pa sta jo Luksemburg in Francija, kjer sta najpomembnejša sedeža Arcelorja, zavrnila.

Toda krščanska **vera temelji ravno na Jezusovem vstajenju** od mrtvih s telesom, ne le v duhu.

A sestra Pavla si je premislila. **Vera ji je, kot pravi, dala moč, da je priznala predstojnici svoj greh** in naznanila Sebastiana K. Dobil je osem let ječe.

Sparkova velja za katoliško pisateljico, nenavaden podžanr, kamor prištevajo tudi Evelyn Waugh in Grahama Greena, oba občudovalca njenih del. **Katoliška vera, v katero se je spreobrnila, ji je dala samozaupanje**, samozaupanje pa je vsa skrivnost sloga, je dejala nekoč. »Gre preprosto za to, da ne skrbiš preveč, ampak le malo.«

»**Vera temelji na pripovedovanju zgodb** in zgodba je tisto, kar seže ljudem v srce - akademiki, aktivisti in nevladne organizacije nimajo take moči,« pravi Britanka Victoria Finlay, predstavnica Zveze za vero in varstvo narave (organizacijo je ustanovil princ Filip, mož kraljice Elizabete). »Nekaj časa je trajalo, da sta se obe strani razumeli, danes pa so nevladne organizacije dojele, kakšno moč ima cerkev pri ustvarjanju javnega mnjenja, in so začeli sodelovati.«

... Na tleh leže slovenstva stebri stari, v domačih šegah vtrjene postave; v deželi parski Tesel gospodari, ječe pod težkim jarmom sini Slave, le tujcam sreče svit se v Kranji žari, ošabno nós'jo tí pokonci gláve. Iz teh nekaj stavkov je razvidno, **da se je vera širila z mečem**.

Prav gotovo je na zahodu veliko prenagljenih sumničenj, naperjenih proti muslimanom. Ni pa v redu to, da islamski voditelji v zahodnih državah zahtevajo, **da naj bo njihova vera zavarovana pred kritikami**, nespoštljivostjo, zasmehovanjem in omalovaževanjem. Tudi zlobne kritike in celo žaljive karikature so del naše svobode govora, pluralizma, temeljnih vrednot, ki se jim morajo prikloniti, če hočejo živeti z nami.

Spovednica, vitraže, obredi, klečanje pred oltarjem. **Katoliška vera je tako senzualna, obsedena s prepovedmi** in zato na neki način sadomazohistična,« je leta 1994 povedala v pogovoru s pisateljem Normanom Mailerjem

Nekega dne se je zavedela, da veruje. **Vendar ji nova vera očitno ni pomirila duše.** Lani je 75-letna pisateljica doživela zunajtelesno izkušnjo, ko ji je odpovedalo srce in so jo komaj rešili, da ni umrla.

Papež se je iz Bavarske vrnil v Vatikan, njegove izjave pa še dvigujejo prah. »Pokažite mi, kaj je Mohamed prinesel novega, in našli boste samo slabo in nečloveško, kakršen je predpis, **naj se vera, ki jo je pridigal, širi z mečem.**« je papež Benedikt XVI. v torek na predavanju na univerzi v Regensburgu citiral več kakor šeststo let staro izjavo bizantinskega cesarja Manuela II. v pogovoru s perzijskim učenjakom. Takšne izjave, navedene v povezavi z džihadom in nasprotovanjem zlorabi vere za nasilje, so ogorčile muslimane.

Vse je jasno, cerkve so naši predniki gradili zaradi sevanja. **Vera in znanost sta si končno podali roke.**

Na Zahodu (v Evropi) se je krščanstvo z razsvetljenstvom, bolečo izkušnjo verskih vojn, postopno modernizacijo premaknilo v zasebno sfero, **država in vera sta se ločili,** zlasti evropska družba se je množično sekularizirala. Odnos do vere, lastne in tujih, je postal manj občutljiv, strpnost ali brezbriznost do različnih religij večja.

Sestavni del dialoga je tudi inkriminirani citat, v katerem cesar pravi, da je vse, kar je novega prinesel Mohamed, '»slabo in nehumano, kot na primer zapoved, ki jo je pridigal, da je treba vero širiti z mečem'«. Po njegovem mnenju namreč vere ni razumno širiti s prisilo, **saj se '»vera rodi v duši,** ne v telesu'«, zato '»kdorkoli, ki želi nekoga uvesti v vero, potrebuje sposobnost razumnega prepričevanja, brez nasilja in groženj '...'« Po papeževem prepričanju **sta vera in razum v krščanstvu tesno povezana,** saj se nerazumno ravnanje smatra kot nekaj, kar je v nasprotju z božjo naravo (kar je posledica vpliva grške filozofije); medtem ko so stvari v islamu nekoliko drugačne, saj je Bog izrazito transcendentalen in se kot takšen ne navezuje na nobeno od nam znanih kategorij, niti ne na racionalnost.

Amiši nimajo socialnih delavcev, psihologov in drugih, ki v ZDA po takšnih dogodkih priskočijo na pomoč; celo trupelca žrtev so družinski člani sami umili in jih sami odeli v preprosta oblačila za pogreb. **Toda njihova vera jim narekuje,** da se sprijaznijo z neizogibnim, da se tako v normalnih časih kakor v časih nesreče tesno povežejo med seboj. Zato so bradati moški s črnimi klobuki že obiskali tudi družino morilca njihovih otrok.

Zato so bradati moški s črnimi klobuki že obiskali tudi družino morilca njihovih otrok. Kljub temu pa tudi potomci ljudi, **ki jim je globoka vera narekovala upor** proti evropskim organiziranim cerkvam, razmišljajo, da bi enosobno šolo, v kateri je moril Roberts, kratko malo zdravili z zemljo. (Reportažo naše dopisnice v deželi amišev pripravljamo za Sobotno prilogo.)

To se vleče še v današnje čase. **Ta vera je navdihovala Kavčiča**, da je poskusil Sloveniji izbojevati več samostojnosti konec 1960. let - a ga je ustavil Kardelj, jasno, in Kučana, da je ostal v uradu bivšega predsednika države, kjer opravlja naloge in dolžnosti bivšega predsednika države. Če bi se pisal, recimo, Ačkun, potem sem prepričan, da bi se že upokojil.

Poleg desetine in posta zahteva mormonska vera še nekaj odpovedovanja. Prepoveduje namreč alkohol, tobak, mamila, pravi čaj in kavo.

In če jim starši razlagajo, da bog obstaja, jim otroci slepo verjamejo. **Tako se vera prenaša iz roda v rod**. »Niti za hip ne pomislimo, ko rečemo, da je neki otrok krščanske ali muslimanske veroizpovedi.

Drug tak dogodek, ki je v pradednini okrepil vero v boga, je bila smrt družinskega člana. Statistični podatki danes kažejo, da verni živijo dlje, so bolj zdravi in v povprečju mnogo bolj spokojni kot neverni: še eden v vrsti dokazov, **da je vera v boga v evoluciji določene osebk****okrepila**. Toda priznati, da je vera odigrala pomembno vlogo pri preživetju vrste, še ne pomeni strinjati se s tezo, da je to vrsto ustvarilo bitje z nadnaravnimi močmi.

»Voljo do življenja nam je ohranjala zlasti vera,« pravi Shafiq Rasul, ki pred Guantanamom sploh ni molil. Pravi, da ga je vera začela zanimati prav zato, ker so Američani v zaporu najprej prepovedovali molitev, potem pa se iz nje norčevali, čeprav so ves čas trdili, da nimajo nič proti veri in da preganjajo zgolj teroriste.

Rasul: S pomočjo vere. **Vera nam je pomagala, da nismo znoreli**

Rasul: Potrpežljivost. **Naša vera nas uči potrpežljivosti**, in ves čas smo se koncentrirali samo na to. Ne smeš razmišljati o družini, ker se ti lahko zmeša.

V intervjuju za bosanske Dane ste izjavili, **da se boste, če bo vaša vera napadena, borili zanjo?** Džihad?

Na Baliju se je razvila zanimiva vera, za katero lahko rečemo, da je nekakšna mešanica hinduizma, budizma in prvotnega animizma. Že stoletja je sestavni del življenja domačinov in osnovno gonilo kulture.

V času, ko se med Evropi in laicizmu privrženimi prebivalci Turčije krepi bojazen, **da postaja vera čedalje bolj obvladujoča družbena in politična sila v državi**, je omenjena raziskava takšne dvome ovrgla. Vera se krepi, toda turška družba hkrati doživlja korenit proces modernizacije in liberalizacije, ugotavlja raziskava Teseva.

Ko je tik pod vrhom petstometerskega nebotičnika izpljunilo potnike, so ti padli v oskrbo deklet s srebrnimi tiarami in mladeničev z baržunastimi jelenjimi rogovi na črno lasih glavah. Nekoliko nenavaden prizor, kajti pod rogovjem so se risale poševne oči, kičasto opravljeni uslužbenci pa so se sprehajali po razglednem nadstropju nebotičnika Taipei 101 na Tajvanu, v državi, **kjer je vera potisnjena v ozadje** in če bi že morali izpostaviti katero kot endemično, bi bila to vsekakor budistična - ki božiča sploh ne pozna.

Zamisel zanjo se je porodila 38-letni Ahiidi Zanetti, frizerki iz Libanona, ki živi v Avstraliji. Celina »tam spodaj« se ponaša z neskončnimi peščenimi plažami, od katerih pa pripadnice islamske skupnosti doslej niso imele kaj prida, **saj muslimanska vera zapoveduje spodobno opravo** tudi v visokih poletnih temperaturah.

Ali to pomeni, da se ZNS tudi odpoveduje tiskovnim konferencam, s katerih Delo poroča v obširnih člankih? **Se bo vera odslej oznanjala le še v »vlažnih kletnih prostorih** na Tavčarjevi 3«? Dvomim.

Največja ovira tako ostaja (drugačna) vera. Je turški islam kompatibilen z »EUizmom«

Ko kristjan enkrat sprejme evangelijska načela, mora po njih dosledno živeti. **Ko vera ne rabi več veliko besed, postane odsev življenja**. In trpljenje znotraj njega.«

Zato potrebujemo Cerkev - občestvo.« V Cerkvi vernike vzgajajo, **da naj bi vera človeku kot svobodnemu bitju s svobodno voljo in razumom kazala pot**, na kateri naj se pravilno odloča. Da naj bo najprej sam v veri trden in v življenju pokončen, da bo družba, v kateri živi, z njim zadovoljna in Cerkev, katere član je, ponosna.

Res so verjeli, da bo Irak kot Pariz leta 1944, da bo prebivalstvo metalo rože pred noge ameriških zavojevalcev. **Ta vera je temeljila na popolnoma napačni zgodovinski primerjavi**; namesto z drugo svetovno vojno bi morali Irak primerjati s križarskimi vojnami, ko krščanski zavojevalci niso bili dobrodošli - milo rečeno. Ne vem, kaj sploh preostane Georgeu W. Bushu.

Odpirajo podružnice z arabsko govorečimi - Posebna posojila za muslimane, **ki jim vera prepoveduje plačevanje obresti**

Hkrati je bil eden redkih, ki je bil pripravljen potovati na jug države. **Ker je musliman, mu njegova vera ne dovoljuje verovati v astrologijo**, ki je pogosto najpomembnejši vir informacij za večino budističnih Singalov. Naj bodo praznoverni ali ne, dejstvo je, da ljudem še vedno ni jasno, kaj se je zgodilo in ali se bo katastrofa ponovila.

Njihovo področje so vprašanja o smislu človekovega življenja. **Njihov temelj je krščanska vera** s svojo dvatisočletno zgodovino in judovskimi koreninami. Teolog ima svojo besedo tudi pri zgodovinarjih, povedati pa ima kaj tudi zdravnikom in politikom.

Toda v Šrilanki medverske napetosti kljub temu vsaj na prvi pogled niso tako očitne kakor v indonezijski pokrajini Ače, kjer vzporedno delujejo skrajne islamske organizacije, ki prizadetim z rižem in sladkorjem delijo izvode Korana, in tuje katoliške skupine, **ki potihoma počnejo tisto, kar jim nalaga njihova vera**. Banda Ače ni območje, kjer bi bilo priporočljivo nositi naokoli Sveto pismo, kljub temu pa se je nekaj verskih skupin že pripravljalo, da bi 300 indonezijskih otrok, ki so po cunamiju ostali brez staršev, preselili v sirotišnice v Džakarti in jih tam vzgajali v krščanski veri

V puberteti sem se religiozni praksi odtegnil, vendar ostal veren. **Ko je udarila bolezen, je vera izpuhtela sama od sebe, da se skoraj nisem zavedel**. Sedaj tipam do Boga, pa ne zato,

ker bi se mu hotel prikupiti iz strahu pred smrtjo, ampak ker bi želel, da bi življenje imelo nekaj etičnega smisla.

Kljub fizični ločitvi od duhovnih somišljenikov marrani niso postali nič dovzetnejši za zahteve svete inkvizicije. **Judovska vera je ostala globoko ukoreninjena v njihovem življenju**, svoje izročilo pa so posredovali tudi naslednjim generacijam. Mnogo marranov se je sčasoma vendarle odločilo za odhod iz Španije, večinoma v druge zahodnoevropske države in v severno Afriko.

Potem ko je nasledil italijanske papeže, ki so trdno verjeli, da lahko Cerkev preživi le, če bo zapirala oči pred modernimi tokovi, je ta poljski pontifiks povzročil, da nam je postalo neudobno. Njegova nepopustljivost glede homoseksualnosti, splava, ločitve, celibata je razjezila mnoge katoličane, ki so čutili, da je njihova cerkev dvajset let po drugi **reformi Vatikana stopila korak nazaj v srednji vek, ko je bila tudi vera omejevana s prepovedmi in tabuji**. Ali se nam ni že zdelo, da smo napredovali proti katoličanstvu, ki bi, namesto da bi izdajalo staromodna navodila in govorilo o peklenskem ognju ter pogubi, spodbujalo našo socialno zavest in ohranilo utopijo za vse

Svinina na krožnikih je v muslimanskih družinah nepredstavljiva, saj jo prepoveduje vera. Poleg svinine je po Koranu haram ali prepovedano še zaračunavanje obresti, laganje, alkohol (tudi v dišavah) ... in meso vseh tistih živali, ki niso bile zaklane v Alahovem imenu.

Za izkoreninjenje vseh vrst grehov in grešnikov se bojujejo tudi muslimani (navsezadnje pa tudi radikalni katoliki). Leta 2000 je močno odmeval proces proti 23 egiptovskim homoseksualcem, obsojenim zaradi »preziranja islama« - **v muslimanskih državah vera bedi tudi nad pravosodjem**. Sicer pa večini islamističnih strank, ki so se zavihtele na oblast v 70. letih, ni uspelo uresničiti cilja, vzpostaviti islamsko državo, temveč so se izrodile v nacionalistična gibanja, konservativna pri pravicah žensk in liberalna pri gospodarskih zadevah.

Ker sem podvomila o vsem tem, sem izgubil katedro. **Zato ponavljam, da je to kruta vera, ki žrtvuje ljudi.**

Upiral se je obtožbam, da je nekdo, ki je zvest cerkvenemu kredu, že kar fundamentalist v slabem pomenu te besede. In končno, vedno je izražal prepričanje, da Kristusovo usmiljenje ni cenena milost, ki si jo lahko vsak priredi po svoje, kakor mu narekujejo njegova udobnost in potrebe, **in da ni »zrela tista vera, ki sledi zadnjim modnim krikom, ampak tista, ki je globoko zakoreninjena v prijateljstvu s Kristusom«**. Sodeč po teh stališčih je Ratzinger konservativen, a to oznako moramo vendarle razumeti nekoliko bolj diferencirano.

Ta je za mnoge Južnoameričane še danes obetajoč konkreten primer »Cerkve, ki služi«, se pravi z besedo in dejanjem stoji najpotrebnejšim ob strani. Ratzingerjevo stališče do teologije osvoboditve je znano: **vera ne sme v nobenem primeru postati služabnica političnih ideologij, avtonomijo krščanstva pa je treba za vsako ceno braniti** pred oboroženimi revolucionarnimi navdušenci, pa če so njihovi nameni še tako plemeniti. Ker to stališče med vrsticami kaže zlasti strah pred marksističnimi gibanji, se zdi v sedanjih svetovnih političnih razmerah zastarelo.

To kažejo ne samo omenjeni korporacijski bankroti, temveč tudi spodkopana donedavna vera v rešitev s pomočjo finančnih vlaganj z zasebnih, individualnih pokojninskih računov. **Ta vera je bila precej omajana**, ko so pred nekaj leti popokali baloni prenapihnenih borznih vrednosti in so se tako odprle tudi velike praznine v teh pokojninskih sistemih. Ne kaže drugega, kot da rešitve iščemo z družbenimi konvencijami.

S svojim vprašanjem se obrne na šejka in njegov odgovor se imenuje fatva, ne glede na to, kakšen je. Kadar bi lahko prišlo do tako hude obtožbe, kot je brezboštvo, pa je postopek bistveno bolj zapleten, **kajti vera določa, da se ima obtoženi pravico** braniti, in sicer pred sodniki in teologi, ne pred ulico. Ampak nekomu je bila šejkova izjava očitno dovolj - leta 1994 je Mahfouza med jutranjim sprehodom večkrat zabodel v vrat

Demografi so si enotni, da so tam, kjer imajo ženske dostop do izobrazbe in so enakopravno upoštevane v družbi, družine manj številne, splošna življenjska raven pa višja. Mednarodne organizacije si prizadevajo, da bi ljudi prepričali, naj uporabljajo kontracepcijo, tudi zaradi zaščite pred spolnimi boleznimi, vendar v predelih, **kjer ima vera močan vpliv, niso uspešni**.

Lahko je videti kot majhen prostor, 10-43 sekunde ni veliko, vendar je ravno ta prostor ključen, saj se je tedaj vesolje začelo. **Če bo torej neka vera razglasila, da je bil** na začetku bog, ki je pritisnil na gumb, nimam znanstvenih dokazov, da to ni res. Res pa je, da se mi zdi kaj takšnega le malo verjetno

Veliko vernikov je bilo azijskega rodu ali temne polti, toda Chris je bel, njegov pordeli obraz kljub komaj tridesetim letom že razoran. »**Padel sem globoko, a me je rešila vera**, zato rad pridem sem,« pove. Pijača?

Mlade je zbiral okrog sebe njegov predhodnik Wojtyła, ki se je zavedal, da lahko samo tako znova evangelizira Evropo in se z evangelijem vrne v kraje in dežele drugod po svetu, **kjer je bila katoliška vera izrinjena na rob**. Na mladih gradi tudi Ratzinger, ki se je sekularizirane Evrope lotil kot svojega glavnega cilja in naloge.

Da lahko izgineš brez sledu.« **Le po naključju je ostal živ in zdrav, tudi vera mu ni pomagala**, ker ni veren. »V ječi si od vseh zapuščen, tudi od vere, nič drugega nimaš kot svoje ranjeno telo in bolečine.

Legazpi je v letih 1568 in 1571 zavrnil dva napada Portugalcev in z lahkoto premagal slaboten odpor Filipincev. Muslimani na južnih otokih so se španski oblasti upirali vse do 19. stoletja, na Luzonu in **drugih severnih otokih pa je imela muslimanska vera šibko podlago**. Zato sta Legazpi in njegov kaplan Andrés de Urdaneta zlahka uveljavila krščanstvo, ki se je izkazalo za njuno najbolj trdoživo dediščino.

Velika skrivnost Rima pa ni bila intelektualna, ampak organizatorska, rimsko pravo je bilo zelo praktično, prav tako njihova sposobnost, da so se učili od drugih kultur, da so prevzeli njihove najboljše lastnosti. Te sposobnosti se je navzela tudi rimska cerkev, **ko pa se je krščanska vera selila proti severu, je prevzela mistiko severnih germanskih in britanskih ljudstev**. Čutenje je v Rimu drugačno kot v gotskih kulturah, tu je bolj pesniško, bolj intelektualno

Vsi samostani so bili ponovno zgrajeni, denar je tudi za restavriranje. **Poleg tega je bila takrat vera preganjana v vseh predelih Kitajske**. Dokaz za novo svobodo religije je, da je zdaj preveč mladih Tibetancev, ki bi hoteli postati menihi.

... V katekizmi vseh religij piše, da ima življenje smisel, toda koliko ljudi od vseh teh milijard se je zavedelo duhovnosti, koliko pa jih je živelo kot živali, v strahu, revščini, pomanjkanju, bolečini bolezni. ... **Imam 93 let in moja vera, ki me napaja že več kot osem desetletij, si zastavlja vse več vprašanj.**« Zakaj živeti?

Kako se na to odziva Cerkev - **ali morda tudi krščanska vera postaja á la carte?** Zdelo se je, da je bilo tako pri papežu Janezu Pavlu II., predlagam; ljudje so pri njem vzeli njegovo ljudskost, dostopnost in govor o ljubezni, in rekli ne govoru o spolni morali ter njegovim konservativnejšim verskim stališčem in naukom.

»Vendar vernik tega ne doživlja nujno tako. Že ko sem študiral teologijo, je bil veliko bolj poudarjen drug vidik: **da vera ni varna blazina za počitek, temveč te vodi iz ustaljenih okolij v neznano.** To ni poceni gotovost.«

Za zdaj se srečujejo v prostorih na Celovski 43. **Ta najhitreje rastoča vera, ki verjame v živega Jezusa, ima v ZDA in Južni Ameriki že 12 milijonov pripadnikov,** v Sloveniji pa je prisotna od leta 1991.

... Na tleh leže slovenstva stebri stari, v domačih šegah vtrjene postave; v deželi parski Tesel gospodari, ječe pod težkim jarmom sini Slave, le tujcam sreče svit se v Kranji žari, ošabno nós'jo tí pokonci gláve. **Iz teh nekaj stavkov je razvidno, da se je vera širila z mečem**

Pa še en dokaz obstaja, ki pravi, da je bila vera širjena z mečem.

Prav gotovo je na zahodu veliko prenačenj, naperjenih proti muslimanom. **Ni pa v redu to, da islamski voditelji v zahodnih državah zahtevajo, da naj bo njihova vera zavarovana pred kritikami, nespoštljivostjo, zasmehovanjem in omalovaževanjem.** Tudi zlobne kritike in celo žaljive karikature so del naše svobode govora, pluralizma, temeljnih vrednot, ki se jim morajo prikloniti, če hočejo živeti z nami.

Spovednica, vitraže, obredi, klečanje pred oltarjem. **Katoliška vera je tako senzualna, obsedena s prepovedmi in zato na neki način sadomazohistična,**« je leta 1994 povedala v pogovoru s pisateljem Normanom Mailerjem.

Do stalinizma je bil Apih kritičen v času, ko to ni bilo niti oportuno, pa tudi ne najbolj varno početje. Za ta svoj politični »greh« je seveda imel »opravičilo«, utemeljitev: mislim, je dejal, »da ima vsakdo, ki je toliko let verjel v Stalina in v vse, kar je ta govoril in počel, misleč, da je to najbližja ali celo edina pot do osvoboditve delavskega razreda itn., in se pri tem ni strašil ne ječe ne nobene druge žrtve, vso pravico, da se z gnevom obrne do svojega nekdanjega idola, ko spozna, kako kruto je bil varan in kako napačna in **pogubna je bila njegova vera.**

In če jim starši razlagajo, da bog obstaja, jim otroci slepo verjamejo. **Tako se vera prenaša iz roda v rod.** »Niti za hip ne pomislimo, ko rečemo, da je neki otrok krščanske ali muslimanske veroizpovedi.

»Niti za hip ne pomislimo, ko rečemo, da je neki otrok krščanske ali muslimanske veroizpovedi. Vendar so take trditve popolnoma zgrešene, **kajti otroci so mnogo premalo zreli, da bi razumeli vse, kar vera prinaša s seboj,**« opozarja Dawkins. »Nikoli pa kakega otroka nimamo za privrženca Keynesovih ali Marxovih idej.

V času, ko se med Evropi in laicizmu privrženimi prebivalci Turčije krepi bojazen, **da postaja vera čedalje bolj obvladujoča družbena in politična sila v državi,** je omenjena raziskava takšne dvome ovrgla. Vera se krepi, toda turška družba hkrati doživlja korenit proces modernizacije in liberalizacije, ugotavlja raziskava Teseva.

V intervjuju za bosanske **Dane ste izjavili, da se boste, če bo vaša vera napadena, borili zanjo?** Džihad?

V času, ko se med Evropi in laicizmu privrženimi prebivalci **Turčije krepi bojazen, da postaja vera čedalje bolj obvladujoča družbena in politična sila v državi,** je omenjena raziskava takšne dvome ovrgla. Vera se krepi, toda turška družba hkrati doživlja korenit proces modernizacije in liberalizacije, ugotavlja raziskava Teseva.

Kar je v Opus Dei originalnega, je duh, v katerem se vse to dogaja. **Gre za trdno enovitost življenja, kjer se spajata vera, ki jo izpovedujemo, in laično delo, ki ga kdo opravlja.** Vsak član se obveže, da bo osebno življenje gradil na podlagi osebnega truda in rednih

pobožnosti - po možnosti vsak dan obisk svete maše, minimalno pol ure molitve, molitev rožnega venca, duhovno branje, izpraševanje vesti.

Gre za popolno ločitev ali naj bo reduktivna? **Naj bo pri nas krščanska vera temelj slovenske identitete** ali pa naj bo reducirana na zasebno sfero in izključena iz javnosti? In ali imamo, ko gre za javno prisotnost vere, pravico vztrajati pri selektivnem kriteriju, torej, ali ima krščanstvo prednost pred drugimi verami?

Gospod Drago Tomšič se očitno z Dawkinsom ne strinja. Ker pa mu očita, da je jezen na verne in da kot užaljen otrok trdi, **da je vera v stvarnika zabloda**, terja takšen zapis odgovor.

Ranljiva človekova duša je očitno potrebovala takega ali drugačnega boga, da se je lahko človek kot vrsta »lažje prebijal« skozi evolucijo. Resnici na ljubo je takih ranljivih duš tudi še danes zelo veliko in **ne zanikam, da mnogim vera lahko pomaga**. To je področje, ki bi ga poenostavljeno imenoval »skrb za dušo«.

Ferrari je v Italiji nekaj posebnega. **To je vera. Če se ji postaviš po robu, je tako, kot bi se boril proti Vatikanu.** Ferrari dobro ve, kaj vse je v moji glavi.

Pojma Boga pa ni možno ovreči, ker ni špekulacija, temveč filozofsko pokriva prav to, čemur se bo mogoče nekoč približala znanost. **Pri tem vera vsebuje izjemno filozofijo sebičnega gena** - njeno poslanstvo je odpravljanje in omilitve posledic izvirnega greha. Npr. krst je sprejem v krščansko skupnost, ki se je zavezala, da bo skušala olajšati negativno delovanje sebičnega gena.

S teorijo sebičnega gena postane vera še močnejša, saj na tem temelji njeno bistvo -

spoznanje o izvirnem grehu (in drugih grehih, ki izhajajo iz tega). Tudi hipoteza o »slepem urarju« krepí krščansko vero: z navidezno slučajnim izborom - Dawkins pravi s »slepim« - se uresničuje inteligenten in ne »slep« razvoj.

Če bi se potrudili, bi jo tako posodobili in utrdili. Lahko bi izboljšali zelo nepopolno Dawkinsovo teorijo o sebičnem genu, **ker se vera že tisočletja ukvarja** z izvirnim grehom. **Vera lahko nadgradi znanost** tam, kjer je Dawkins odpovedal.

»Pravična kava« z logotipom križa, luninega krajca in Davidove zvezde je izboljšala odnose med judovsko skupnostjo, številnimi muslimani in krščanskimi soseskami. Kabala Stephen, podpredsednik zadruga, se čudi, **zakaj bi bila vera ovira**, saj je vse ustvaril isti bog in vsi pripadajo človeški rasi, čeprav so pripadniki različnih plemen s svojim jezikom in veroizpovedjo. Priznava, da tudi pri njih občasno prihaja do nesporazumov, vendar jih kot družina skupaj odpravljajo in verskih vojn ne razumejo.

Prebivalci mesta, poročenega z morjem, so odprtih rok sprejeli razkošje vzhoda in posvojili tudi številne vzorce tkanin in preprog, v katere so odevali svoje dvore, cerkve, celo verske podobe. Pragmatizem ni bil tuj niti vzhodnjakom, **ki jim je vera prepovedovala upodabljanje ljudi in živali**. Na dvor sultana Mohameda II. je tako za dve leti odpotovala beneška umetniška odprava pod vodstvom uradnega slikarja republike Gentileja Bellinija in tam ustvarjala portrete vladarjev in prizore iz vsakdanjega življenja.

Papež Benedikt XVI. pa je prepričan, **da ni škoda ne denarja in ne napora, da se vera vrne v Evropo** - na celino, ki hitro izgublja svojo katoliško identiteto, pa tudi ne za sporočilo pravoslavnim cerkvam, ki ne priznavajo vatikanske avtoritete, da je čas za ponovno združitev krščanskih cerkva. Že tedne pred obiskom vernikom vsak dan pošilja telefonska sporočila z verskimi poslanicami, ki so mu najbolj pri srcu, Dunaj pa je prelepljen s plakati, ki meščane in druge vabijo, naj pozdravijo papeža med njegovo vožnjo po središču mesta v zavarovanem avtomobilu.

In cerkvi očitajo, da se tako zavzema za še nerojena življenja, manj pa za krivice že rojenim. In če papež težko razume, zakaj nove generacije pogosto raje sledijo orientalska duhovna učenja, pa je vsakemu, ki je kdaj vadil jogo ali pa samo simpatiziral z vzhodnjaškimi učenji, jasno, **da je krščanska vera že od nekdaj bolj od drugih nezaupljiva do človeškega telesa**, da ga v sramu pokriva in mu odreka celo vrsto potreb, še posebej ženskemu. Za mnoge je že to dokaz, da so v Vatikanu sprti z resničnostjo, podobno pa kritizirajo tudi papeževo prepričanje, da so krščanske vere, med njimi na prvem mestu katoliška, v razumevanju boga pred drugimi.

Gospod očitno nikoli ni zašel na Slovensko, kajti tam bi ugotovil, da ponekod niti sporazum ni mogoč. **Torej padeta tudi utvara in vera**. In zgodovina se tako prevesi v pogansko malikovanje vsega in vsakogar, kar je pri roki, kar je najbolj domače, najbolj »naše«.

Kakšno uteho v teh konfliktih lahko ponudi vera?

Zaradi te močne izkušnje je moje zaupanje v življenje veliko in vera vse bolj trdna. **Tista vera, ki jo upoveduje Janezovo pismo** 4,16: »Bog je ljubezen, in tisti, ki ostaja v ljubezni, ostaja v Bogu in Bog ostaja v njem!«

Z znatno zalogo nalepk, kot so Saraceni, Mavri, Turki, Tatari, Mohamedanci na eni in Franki, Rimljani, Slovani, Nazarenčani na drugi strani, sta krščanstvo in islam namreč drug drugega skušala ponižati na raven etnične, plemenske ali krajevne vere. **Takšna vera pa bi bila nujno omejena in s tem brez vrednosti za univerzalno širitev.**

Zaključimo naše razmišljanje spet z mislijo Alberta Einsteina: **Znanost brez vere je hroma, vera brez znanosti je slepa.**

Še Pentagon je priznal, da je bilo med tamkajšnjimi zaporniki le osem odstotkov pripadnikov Al Kaide, vodja zasliševalcev v Guantanamu Michael Donleavy pa se je že leta 2002 pritoževal, da mu pošiljajo preveč '»mikimiškastih'« zapornikov. Med njimi je bilo in še vedno je veliko takih, ki so se po naključju znašli ob nepravem času na nepravem mestu; nekateri so bili običajni verski učitelji ali dobredelneži, **k čemur jih zavezuje muslimanska vera**. Nekatere so lažno ovadili sovražniki, druge - zlasti Arabce, saj so domače talibe pogosto spustili na prostost - so Američanom najprej prodajali pripadniki Severne alianse, če pa se jim je uspelo prebiti čez mejo v Pakistan, so z njimi zaslužili Pakistanci.

Njeni nauki so pozitivno vplivali tudi na nekristjane. **Toda ta ista vera je** zaradi napačne interpretacije v Španiji **vzpostavila sveto inkvizicijo** proti muslimanom in judom. Vedeti morate, da je bil Egipt že ob prehodu iz devetnajstega v dvajseto stoletje prava moderna država.

Mar krščanska vera ne uči, da nas prevzvišeni neprenehoma nagovarja? Zgodovinsko dejstvo je, da je Bog nagovoril človeka '..

To so prav čudni svetniki. **Zdi se, da sta njihova vera in življenje obtičala v nekem drugem času.** Živijo v veliki komuni v odmaknjenosti teksaške prerije, njihov voditelj pa ima več žena in nekatere od njih so še otroci.

Dvajset let po izidu Satanskih stihov je Salman Rushdie še vedno zadovoljen, da jih je napisal, čeprav se je moral zaradi grožnje s smrtjo deset let skrivati pred islamskimi fanatiki. Kakor je povedal v intervjuju za britanski časopis Times, je ateist, ki nima nič proti verujočim, **dokler se njihova vera ne prelije v javno življenje** in postane tudi »njegova stvar«. Rushdie je odločitev (lastnega) založnika Random House, da ne bo natisnil Dragulja iz Medine, označil za »cenzuro strahu«, pa čeprav so, medtem ko se je skrival, knjigarne v Londonu, Yorku in High Wycombeju pretresale eksplozije, japonski prevajalec Satanskih stihov je bil zaboden do smrti, italijanski prevajalec je preživel napad z nožem, norveški založnik je komajda ušel smrti, 37 ljudi pa je umrlo v požaru, ki so ga zanetili nasilni izgredniki v hotelu, kjer je stanoval turški prevajalec romana.

Na Univerzi Oxford so opravili poskus, na podlagi katerega bi bilo mogoče ugotoviti, **da lahko vera lajša bolečine.** Sodelovalo je 12 ljudi, ki so se izrekli za pripadnike rimskokatoliške vere, in prav toliko ateistov.

Ne kaže pozabiti tudi, da **velik del republikanskih fundamentalistov od načrta odvrča neomajna vera** v svobodni trg in strah pred keynesijanskim »komunizmom«. Razburjenje drugih je tudi razumljivo.

Boli ko razmišljamo o užitkih življenja, bolj pogrešamo največjo tolažbo, ki naj bi jo ponujala vera: obljubo, da se bo naše življenje nadaljevalo še po smrti in da bomo v tem življenju skupaj z ljudmi, ki smo jih imeli radi. **S tem ko vera vse bolj slabi,** nas je vse več in več, ki vemo, da ni po smrti ničesar več.

»Ob umirajočih otrocih se mi je že sama ideja o vsemogočnem zazdela fantazija. **Moja vera je kolebala, se znova ustalila in znova kolebala,** preden sem se vnovič vrnila na božjo pot.«
AFP

Stres je na vprašanje Dela, zakaj Bergson zanj ni prvorazredni filozof, tako kot je za Capudra, opozoril, da so najvišji filozofi tisti, ki so vzpostavili svoj filozofski sistem, kot na primer

Kant ali Hegel. **Ko je krščanska vera v srednjem veku prevzela vlogo življenjske modrosti**, je filozofiji ostalo le še abstraktno mišljenje. Pred tem, pri Platonu ali Aristotelu, pa je bila njuna filozofija življenjska, tudi politična; nauk o življenju.

Kje bi sploh iskali tisto točko, na kateri bi se lahko srečali znanost in vera, je težko opredeliti, saj so pravila, ki veljajo za znanost povsem drugačna in precej strožja. Ratzinger sicer priznava, da **vera, ki je osvobojena znanja, lahko vodi v nestrpnost**, vendar tudi dvomi, da bi lahko znanstvenik, ki ne verjame v transcendentnost, živel etično.

In to še ni vse; vodstvo podjetja je, diskretno, da ne bi po nepotrebnem vznemirjalo drugih, poskrbelo za poseben prostor, ki Mohamedu in še petnajstim muslimanskim sodelavcem služi kot molilnica. Kljub temu, da so obredi karseda nemoteči, je tu in tam menda že slišati očitke o pozitivni diskriminaciji, negoduje da predvsem sindikat, ki si prizadeva v imenu laičnosti preprečiti, **da bi vera vdiral na delovna mesta in se tam celo širila**. Še najbolj razumevajoče je, kot izkuša Mohamed, vodstvo, ki ima med drugim posluš tudi za ramadan in spremenjen življenjski ritem med njim.

Ne gre zgolj za anatomijo družbe in sistema, temveč tudi in predvsem za anatomijo umetniškega v tem sistemu, v katerem je brez odmeva vsaka akcija ali reakcija, saj je sistem programiran za vsakršen, še tako radikalen pretres. Če je Cankar še verjel v vitalno moč umetnosti, v vizionarski revolt ali vsaj v sarkazem in ironijo, **je zdaj ta vera popolnoma uplahnila**. Kar pa še ne pomeni, da gre pri Horvatovi uprizoritvi zgolj za parafrazo, za lahkotno vajo v slogu, saj se ta resignacija vseskozi prepleta z modificiranimi, pa vendarle še razpoznavnimi Cankarjevimi fantazmami, le da so te umeščene v drugačno optiko.

A že bežen vpogled v skrbno pripravljeno dokumentacijo, ki sta jo starša, ko sta se odločila svojo zgodbo predstaviti javnosti, pripravila za medije, govori o tem, da je ljubeča štiričlanska družina ostala brez prave vere - v življenje, v pravičnost, v iskrenost, strokovnost in človečnost. **Ta vera nam je bila odvzeta**, trdita starša.

Vera v njem služi kot dokaz za stvari, ki jih ni videti, »a so«, ker vanje mora verovati, saj ga k temu navajajo starši, rodovna skupnost in duhovščina, ki jih pozna kot nezmotljive avtoritete.

V otroštvu pridobljena vera in religiozne predstave nato človeka navadno spremljajo do smrti.

Njen odvetnik ob tem meni, da so bile njene izjave povsem v skladu s pravili demokratične pravice do izražanja. »Vsako vero bi moralo biti dovoljeno žaliti, **muslimanska vera bi se morala naučiti živeti s tem,**« je prepričan. Tudi zato se ima Susanne Winter še naprej za zagovornico otrok in žensk in pravi, da si bo tudi v prihodnje prizadevala za njihovo enakopravnost v islamski veri.

Zase pravi, da zbira vse, kar je vrednega, ne le krščanske spise. Znan je tudi po izjavi, da so mu bolj pri srcu razmišljajoči ateisti kakor plehki verniki in **da je vera edino, kar je kdaj komu zares zavidal.**

Prej bi rekel, da so to islamisti sami, ki v svojih zahtevah glede džamije nastopajo netolerantno, radikalno in nespoštljivo do svojih gostiteljev. **Naj se vera ne vmešava v naše medsebojne odnose!** Bilo bi skrajno nekoristno zaradi vere krhati naše skupno bivanje.

Kljub fizični ločitvi od duhovnih somišljenikov marani niso postali nič dovzetnejši za zahteve svete inkvizicije. **Judovska vera je ostala globoko ukoreninjena v njihovem življenju,** svoje izročilo pa so posredovali tudi naslednjim generacijam. Mnogo se jih je sčasoma vendarle odločilo za odhod iz Španije, večinoma v druge zahodnoevropske države in v severno Afriko, preostali pa so se do 18. stoletja zlili s špansko družbo.

In sedmi moški? Sedmega po malem najdemo v vsakem od teh, saj je del zgodovine tako Jaya iz Združenih držav Amerike kot Georgija iz Moskve, Mohamada iz Džalalabada, Giuseppeja iz Rima, Srečka iz Ljubljane, celo del Osame je in Omarja, **kajti na zgodbi njegovega življenja temelji vera,** ki šteje šest stoletij in še nekaj let manj kot naša prevladujoča. Vsi smo tu in pod nami trohnijo stoletja moških vojn, osvajanj, pobojev celih mest (žensk, otrok in starcev) in stoletja obnove in novega upanja.

Za sežig trupla potrebujejo okoli 360 kg drv. Zaradi visokih temperatur je treba pokojnega sežgati čim prej, **hiter pogreb pa narekuje tudi vera,** da se duša čim prej reši starega telesa in se - čim prej znova utelesi.

Iz njegove življenjske zgodbe je mogoče izluščiti, da se je iz pogosto nevarnega okolja predmestij in kvarne družbe iztrgal, tako da se je oprijel šole in vere. Na vprašanje, katera od

obeh je po njegovem mnenju v življenju pomembnejša in kakšen nasvet bi dal mladim, ki se želijo dvigniti z družbenega dna, odgovarja, da sta pomembni tako šola kot vera, in to z roko v roki: »Šola ne da vsega, izobrazba, naj bo še tako visoka in kakovostna, ne more zapolniti praznine in odgovoriti na vprašanja bistva človekovega obstoja, **za kar poskrbi vera.**«

Izbrala je človeka z izredno močjo združevanja, kakršno je država s toliko raznolikosti in nasprotji najbolj potrebovala. Ko je Singh takoj po prevzemu položaja najprej v imenu vlade vse sikhse prosil za odpuščanje zaradi pokola približno tri tisoč in pol ljudi leta 1984, kar je bil odgovor hindujcev na atentat, v katerem je sikhovski telesni čuvaj usmrtil Indiro Gandhi, je Indija zakoračila v prostor, ki ga je nekarizmatični premier očrtal z ganljivo globino pragmatične sedanjosti: »**Če nas bo ločevala vera, bo država v nevarnosti.** Ustvariti moramo ozračje miru.

Doživljamo, **da je rimska vera vse bolj "vpenjana" v našo vsakdanjost.** Ni izhodiščni problem njena prisotnost.

Razmerje moči se je spremenilo, ko je kralj Henrik III. dal umoriti najpomembnejšega voditelja Šestnajsterice, vendar to moči Svete lige ni omajalo. Ideologija, politično uporabljena **katoliška vera, je prerasla voditelje** in to je moderno dejstvo.

Šamani tako svobodno prihajajo v bolnišnice in tam izvajajo starodavne rituale zdravljenja. Zdravniki, ki so podprli tovrstno prakso, so poudarili, **da vera zelo različno pomaga ljudem k ozdravljenju.** Neki psihiater je celo dodal, da ima vera nekaterih ljudi v moč šamana enak učinek kot vera drugih v moč zdravil.

Če se bodo ohranili v tej zasedbi in upam, da se bodo, je to za njih pozitivna zaveza za prihodnost. **Naprej jih je pripeljala vera v to, da zmorejo,** in kolektivni duh, ki ga je bilo čutiti na vsakem koraku. Zavedli so se, da ob kolektivnem sodelovanju vseeno vedno nekdo izstopi, povleče in lahko zmagajo.

Kar ne pomeni le, da končni kupec ni kupil stanovanja, marveč je bila negibna celotna veriga, v kateri na začetku nihče ni kupil zidaka, na koncu nihče hladilnika in omare, vmes pa niso imeli dela ne projektanti ne vodoinštalaterji. Vsakič, ko sem videl, koliko prostora v medijih dajejo ekspertom, ki se jim vidi, da še vedno stanujejo pri mami, **sem se vprašal, kakšna**

močna vera usmerja te ljudi, da si upajo nase vzeti takšno odgovornost. Kaj ko bi kakšna mlada družina čez čas komu od teh strokovnjakov izdala račun, ker bo nazadnje plačala več, kot bi lahko, če ne bi odlašala, vmes bo pa cela leta preživela v neustreznih razmerah?

Z argumentom racionalnosti se obrača k nevernim in poudarja, kako je krščanska vera prijazna razumu, kako je v skladu z razumom. Kako je razum pravzaprav obubožan, če se zapira pred obzorji, ki jih človeku odpira vera. In kako vera potrebuje razum, če hoče biti prepričljiva in sprejemljiva za človeka.

Župnik Huuskonen je priznal, da so se mu verske pridige priskutile in da njegova vera ni več na trdni podlagi.

Župnik Oskari Huuskonen je pojasnil, da od takih molitev ne bo kaj prida koristi, saj je njegova vera močno omajana. Zanaša se samo še na zdravo pamet, če se nanjo dandanes sploh še lahko naleti.

Nekoč ste rekli, da je življenje samo taka sila, da je neuničljivo, da se neprestano obnavlja, Iz vašega dela in življenja kar žari vera v to. Slovenci pa kot da bi pozabili na to silnost življenja, saj smo si ga skomercializirali, ga zavili v rumeno.

Mladi fantje kratko pristriženih las in v klasičnih moških oblekah hodijo od hiše do hiše, vendar jim stanovalci velikokrat nesramno zaloputnejo vrata pred nosom, še preden se lahko predstavijo. Kot zahteva vera, morajo opraviti dve leti misijonarskega dela, to pomeni, da smejo v tem obdobju obiskati starše le ob božiču, materi pa lahko voščijo za rojstni dan le po telefonu. V Veliki Britaniji ta čas opravlja misijonarsko delo okrog 1600 mormonov.

V dolgi zgodovini človeških civilizacij in religij, ki priča za stalnico v priznavanju kozmičnega reda in božanske avtoritete, je prišlo do daljnosežnega preobrata, ko je v starem Izraelu zmagala vera v enega osebnega Boga, ki vzpostavlja osebni zavezen odnos do izvoljenega ljudstva. Znotraj zaveznega občestva pa imajo ključno vlogo preroki, ki izstopajo kot osebnosti izredne jasnosti in čistosti srca.

Državo so zgradili priseljenci iz Evrope, ki so v svojih cionističnih načrtih videli sekularno državo po vzoru razvitih evropskih nacionalnih demokracij, v kateri je vera le eno od veziv

nastajajočega enotnega izraelskega naroda. Desetletja so se Izraelci brez težav poenotili ob vsaki pravi ali namišljeni nevarnosti, ki je grozila iz okolice.

V krščanstvo se je spreobrnila v dveh fazah: leta 1387 in 1413, kar pomeni, da se ji je to zgodilo kot poslednji poganski državi v Evropi. Do spreobrnitve je prišlo šele s priključitvijo Litve k Poljski leta 1386, **pa še po tistem se je stara vera trdovratno ohranjala**

Saj res: v Aziji, kjer živi večina človeštva in **od koder izvira tudi krščanska vera**, je kristjanov »komaj dva odstotka«. Natančneje: v Aziji prebiva 60 odstotkov vseh ljudi, kristjanov je »zgolj« 2,6 odstotka, v muslimanskem Bangladešu, budistični Tajski in budistično šintoistično kapitalistični Japonski »celo manj kot odstotek«.

Poul Anderson pravi, da gre vera čez tri postaje. Sprva vidi v božjem moč, potem pravičnost in končno ljubezen.

Živel sta v času, ko je rimski cesar Konstantin (Veliki) razglasil krščansko vero za enakopravno; do tedaj so jo zatirali. Na območju med današnjo Turčijo in **Egiptom se je krščanska vera razbila na ločine (sekte)**. Aleksandrijski duhovnik Arija (po njem imenovana sekta arianizem) je trdil, da si prvi dve osebi v sveti trojici nista enakopravni.

Slovenjgrajčanka Alenka Šverc, takrat še najstnica, danes pa dvaintridesetletnica, se je namesto sestre udeležila duhovnih vaj, ki so jih v okviru stiških tednov pripravili na bližnjem Homcu pri Slovenj Gradcu. Kot pubertetnica, ki se ni nad vero nič kaj navduševala, se jih je udeležila z veliko muko in ni niti pomislila, **da bi lahko prav vera začrtala pot njenemu življenju**. A glede na to, da je pred kratkim postala doktorica teologije, mu bržkone je.

Senegačnik hoče biti neprizanesljiv analizant in pravičen sodnik, ki se v nobeno miselno operacijo ne spusti brez argumenta, pod njegovo mobilizacijsko etiko pa ni mogoče spregledati udeležbe v jasno profiliranem duhovnem in političnem prostoru, v prostoru »naše katoliške skupnosti« (119). **Njegova - in naša - izgubljena »mera« je seveda vera.**

Vse prepogosto je vera zlorabljena za uresničevanje političnih in nacionalnih interesov. Podporo zato zasluži dvodnevni sestanek, na katerem se bodo najpomembnejši verski

voditelji mimo verskih pregrad pogovarjali o skupni strategiji za stabilizacijo položaja na Kosovu.

To bo vera, ki nam bo pomagala videti ves svet kot smiselno, življenjski in poln možnih ter nepričakovanih presenečenj. **To bo vera, ki nam bo pomagala** častiti same sebe in nam bližnja bitja; ki nam bo pomagala izbrisati umetne razmejitvene črte, ki smo si jih postavili med seboj in ostankom veselja.

Moji generaciji je usojeno, da živi v svetu dokončnega in nedokončanega. Toda namigi in prebliski o tem, kar prihaja, omogočajo življenje v upanju, v uporabi proti praznoverjem preteklosti, in zaupanje v dan, **ko bo iz človeške duše izšla nova vera**, vera, skladna z novim tisočletjem.«

Metoda Karla Marxa, ki je v tem oziru še vedno dovolj zanesljiva, nas vodi k pomisli, da so se stari družbeni odnosi že takrat upirali družbenim spremembam, ki so zahtevale nove načine komuniciranja. Stari plemenski veljaki so gotovo čutili, da jim fevdalizacija kot novi temeljni družbeni odnos in **krščanstvo kot nova vera ne prinašata nič dobrega**. Šlo je za vzpostavitev tujega gospostva in hkrati za ukinjanje njihove lastne avtoritete in privilegijev.

V skoraj vsaki od njihovih vasi danes gradijo džamijo. **Prej nezaželeno vera se spet vrača med ljudi**. Vendar jih to ne moti, da ne bi še naprej pili vodke.

Nasprotno pa eksistencializem misli, da je zelo nerodno, da Boga ni, kajti z njim izgine sleherna možnost najti vrednote v nadčutnih nebesih.« Skratka, Sartre se jasno zaveda velike motivacijske **moralne moči, ki jo vsebuje vera v Boga** in jo v laicistični morali, s katero so hoteli nadomestiti religiozno, pogreša. S tem seveda nočem reči, da morata šola in država to vero vsiliti, in tudi ne mislim, da so samo verni ljudje moralni.

Zdaj je, pravi, vse samo stvar pristopa: če se bo katoliška cerkev držala jezuitske tradicije nenasilnega približevanja po poti spoznavanja in spoštovanja kitajske tradicije, **na katero bi se krščanska vera lahko lepo nadgradila** - pod pogojem, da se Kitajci ne bi zbal za svojo temeljno nacionalno identiteto -, bi lahko kitajski prevzem Macaa prinesel nov premik k uresničitvi sanj svetega Ksaverja. S kitajskega vidika pa se zdi, da se tudi Peking zanaša na teh štiristo let, med katerimi nobenim katoliškim misijonarjem ni uspelo pomembnejše povesti

Kitajcev v svoj tabor in med katerimi so jezuiti kot Ricci pustili za seboj velika znanja - denimo atlas sveta, Evklidovo geometrijo in sodobni koledar.

In dovolite mi - nerad se ponavljam, jaz imam rad literaturo in naj rečem, dovolite mi naj rečem: bodočnost - kot pravijo **- je vera. Kdor zanjo umira, se dvigne v življenje, ko pade v smrt.**

Čeprav je Benedikt XVI. že prvo leto vladanja pokazal, da bo zavaroval dogmo in se upiral velikim reformam cerkve, za Kitajsko to ni bilo znamenje za popuščanje. Če bo novi papež dosledni naslednik pokojnega Janeza Pavla II., bi bili lahko ostanki komunizma njegova tarča, kakor veliki zid, **ki preprečuje širjenje vere** in bi ga bilo treba najprej prebiti, nato pa do konca podreti.

Ganljivo je bilo gledati, kako so ljudje v pozdrav dvigali bele robce ter poklekali. **Toliko vere človek ne vidi vsak dan.**

Bila sva pač najstnika v najbolj občutljivih letih najstniške levitve. Trudila sva se, trmasto, vztrajno, **že skoraj krčevito sva se oklepala svoje vere**, potrebovala sva boga. S to izkušnjo razumem celo tiste otroke, ki se jim je v Međugorju prikazala Gospa.

V drugem delu knjige se Dawkins osredotoči na filozofska vprašanja. Če je človek nastal z evolucijo, kakršno je popisal Darwin, in večina človeštva verjame v boga, se upravičeno lahko vprašamo: kakšne okoliščine v naravni selekciji so ohranile **človekovo nagnjenost, da se oprime neke vere**? Dawkins postavi hipotezo, po kateri je otrokom prirojeno zaupanje in verovanje v vse, kar jim pripovedujejo starši.

Cerkve v Evropi in Ameriki so čedalje bolj prazne in kljub bolj strpnemu odnosu ljudi do vere se res aktivno religiozno udejstvuje čedalje manjši odstotek ljudi. **Vendar znanost verjetno ne bo spodrinila vere,** kot je napovedal Marx. V ZDA je le 6 % anketiranih mnenja, da boga ni, 2 % jih je »ne vem«, kar 92 % pa jih verjame (verniki in agnostiki).

V današnjem času množica pametnih glav verskih dostojanstvenikov naredi mnogo premalo, da bi bila vera tolmačena v obliki, ki bi bila bolj sprejemljiva za sedanje racionalno in ne mistično naravnane ljudi in da bi vera odpravila lastne napake. Prav te pomanjkljivosti so

voda na mlin zagrizenim ateistom, ki potem s tako vero obračunavajo - ne zavedajoč se, da je tudi njih ustvarilo Stvarstvo, **ki je steber te vere**, ki jo dajejo v nič.

Ravno nasprotno - še kako smo resni. Pozdravljam mnenje Slavoja Žižka, ki pravi, **naj se vere podvržejo spoštljivi in zaradi tega brezobzirni kritični analizi**.

Po vojni je bilo prizadeto **slovensko ljudstvo, ki se je od vere oddaljilo**, je izpostavil Rode, in dodal, da to za Cerkev pomeni izziv in vabilo k večji zavzetosti za duhovno in moralno prenovu slovenskega naroda. »Državna oblast ima kot pravna naslednica prejšnjega režima precizne obveznosti do živih in mrtvih, ki naj jih izpolni v skladu z zgodovinsko resnico in pravičnostjo, za nas kristjane pa velja zapoved ljubezni in odpuščanja v iskreni želji po narodni spravi,« je še dejal.

Primorci moramo biti dvakrat bolj močni, dvakrat bolj zavedni, dvakrat bolj previdni, pravi Saša Vuga in navaja primer katoliškega ideologa Ušeničnika. Ta naj bi v najbolj bridkih dneh (ki so nam »trgali« zgodovino) izjavil: Naj se Primorci kar poitalijančijo - **samo da ne izgubijo vere!**

Vedno znova jo obravnava v odnosu človeka do narave, do sebe in do absolutnega. **Krepost ne postavi kot stranski proizvod vere, temveč kot njeno izhodišče in središče**. Govori o trenutkih zatopitve v duha, čeprav redkih (esej Transcedentalist), v katerih človek prepozna avtentično povezavo posamičnega z vseobsegajočim in vseporajajočim vesoljnim duhom (v duhovni tradiciji Vzhoda bi temu rekli meditacija).

»Gre za vernega katolika z močnim značajem. **Eduardo bo moč črpal iz vere** v boga, zaradi česar bo okreval prej, kot bi drugi,« je prepričan Bilić. Brazilec naj bi počival vsaj šest mesecev. Martin Taylor, ki mu hrvaški navijači po spletnih forumih grozijo s smrtjo, je za neposreden rdeč karton sicer prejel običajno kazen treh tekem neigranja

Pred dvajsetimi leti sem pozorno prebiral in proučeval knjige o krščanstvu, judovski veri in islamu. Seveda sem, kot že mnogi pred menoj, prišel do ugotovitve, **da vse tri vere govorijo o isti stvari**. Vprašal sem se, zakaj torej so religije v zgodovini človeštva povzročile toliko zla.

Davidov oče, ki je imel podobne težave s tiskom, je nadvse občudoval svojega očeta, ki je kljub zavisti ohranil mirno kri. Črpal jo je iz globoke vere. Zlahka je prenašal pravila baptistične vere (ki prepoveduje alkohol, kajenje in ples).

Tudi na ponovno pokristjanjevanje, na očiščenje sedanjega in dosedanjega krščanstva. Naprej katolištva, ki mu je, odkar je papež, pa tudi prej, ko je bil še čuvar čiste vere, poverjeno v ohranitev in utrditev

Če je že imel ideološko politični govor, potem bi moral nuncij najprej obsoditi španske razmere in vlogo španske RKC, med drugim njeno zavzemanje za odzemanje, za uradno krajo otrok »brezvercem«, ki jo je sopovzročil Opus Dei in njegov ustanovitelj Jožefmarija Escriva, človek, ki ga je nedavno tega Sveti sedež razglasil za svetnika in ki ga tako povzdiguje kardinal France Rode. V Mariboru je bil nuncij bolj umerjen, poskušal se je držati vere, kljub temu pa se ni mogel zadržati, da Slomška ne bi razglašal za »duhovnega očeta slovenskega naroda«. Spet ena od značilnih katoliško pollaščevalnih potez.

Šepetanje o veri in vsemogočnem Bogu, ki je med njima trajalo cele ure in dneve, je vendar župnikova osnovna naloga. Ženska je bila lačna vere, to je župnik Huuskonen kaj kmalu opazil. Celo molila sta večkrat skupaj.

Začne se z opredelitvami Balkana in Evrope, kar je bilo kočljivo in vnetljivo tudi tedaj, ko še ni bilo skupne države, ki bi zaradi teh preprirov lahko šla v franže. Naboj teh in sorodnih oznak (kjer nastopajo divjaki, svinje ipd.) je bil od nekdaj močno odvisen od vere in politične opredelitve opisovalca. Res je, da daleč na jugovzhodu ni bilo prav drugače: tudi vprašanje, kje se začne in kaj pomeni Makedonija, je kočljiva zadeva.

»Tvoja pesem je večna - moja koroška domovina, zato nihče ne more zapisati poslednje, toliko lepote je v njej, da je človekova beseda ne more izgovoriti, toliko vere je v njej, da jo ljudstvo časti ko molitev. In toliko moči je v njej, da narod s to pesmijo na ustih ne more umreti,« je zapisal Luka Kramolc, skladatelj, glasbeni pedagog, najbolj znan kot zbiratelj in prirejevalec koroških ljudskih pesmi.

Predvsem se posveča nastanku in šarmu iluzij (ali utvar, ali prividov, ali fatamorgane), pred njegovimi očmi pa se vrstijo najrazličnejši ljudje, od Anteja Cilige do Andréja Gida. Tega ne

kaže razumeti samo kot pregled iluzij, ki so si jih o svojem projektu ustvarjali člani komunističnih partij, niti kot analizo tistih, ki so čez čas doživeli razočaranje **in izstopili iz vere**. Furet predstavlja tudi iluzije »gledalcev na balkonu«:

Tako se je lahko vživela v resnična načela židovstva. Še zmeraj prijateljuje z rabinom, **četudi se je oddaljila od vere**, ker »hoče sama krmariti svojo barko«. »Če sledite določeni veri, je vse predvideno, veste, kdo ste, od kod prihajate, kam greste.

Iz že srednjeveške zahteve, da se primerno poudarita mesto in vloga laikov nasproti duhovščini, se je na koncu razvila in rodila ateistično in prostozidarsko navdihnjena ideologija, po kateri je treba vse javno življenje urediti brez kakršnega koli vpliva in navzočnosti religije. Ker je bil laicizem zgodovinsko tesno povezan z liberalizmom, mu je to branilo, **da bi odkrito preganjal vere** in cerkve. Religije torej ne iztreblja z nasiljem, vendar ima do nje negativen odnos.

Kot tudi rešitev, ki jo ponuja - vrnimo vero v večno življenje, pa bomo odpravili vzrok tragičnega stanja -, ni prava in ne seže dlje od marketinške poteze. Za dokazovanje na tej ravni žal ni treba pronicljivih analiz: tudi tisti, ki niso izgubili vere v večno življenje, se ubijajo na cestah, delajo splave in samomore in so alkoholiki (narkomanov je najbrž manj samo zaradi mladosti), **medtem ko vsi, ki ne negujejo takšne vere**, gotovo niso notranje prazni, razklani, zamorjeni, avtodestruktivni itd. Hvala bogu se takšne statistike ne delajo ločeno za verne in neverne, ker svet že dolgo ni več črno bel, zato tudi ni dovolj gledati samo izbrane dele in soditi o celoti niti ga ni mogoče razumeti samo s površnimi mnenji in številkami niti debata o teh stvareh ne more biti posebej koristna.